Poštni urad 9021 Celovec — Verlagspostamt 9021 Klagenfurt Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt Posamezni izvod 1,30 šil., mesečna naročnina 5 šilingov P. b. b.

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXI. Celovec, petek, 2. december 1966 Štev. 48 (1279)

V Zahodni Nemčiji „velika" koalicija

Po dolgotrajnih pogajanjih sta se obe veliki zahodnonemški stranki — krščanski demokrati in socialni demokrati — sporazumeli, da sestavita skupno vlado in tako najdeta pot iz slepe ulice, v katero je zašla dosedanja koalicija CDU-FDP. Zunanji povod za to važno spremembo je bila akutna politična kriza, ki je nastala potem, ko se je dosedanji kancler Erhard znašel v težavah, iz katerih ni več videl izhoda in je bilo torej treba rešiti vprašanje njegovega naslednika. To priložnost so izkoristili tudi za sedanjo spremembo glede sodelovanja v vladi in tako je Zahodna Nemčija po 35 letih dobila spet „veliko koalicijo".

Proces preosnove političnega razmerja v Zahodni Nemčiji je bil zaključen včeraj, ko je parlament izvolil novega kanclerja Kiesingerja (CDU), kateremu stoji ob strani kot vicekancler predsednik socialnih demokratov in zahodnoberlinski župan Brandt. S tem se je zaključila dolga doba desničarske vladavine, ki je pod vodstvom prejšnjega kanclerja Adenauerja še kolikor toliko uspešno držala svoj položaj, vendar se je za časa njegovega naslednika Erharda vedno bolj krhala in pred nekaj tedni doživela popoln polom, ko je FDP zapustila vladno koalicijo.

Pot do sedanje „velike koalicije" seveda ni bila lahka, kajti v obeh strankah so se do zadnjega trenutka pojavljala resna nasprotovanja takemu sodelovanju. Končno je le prevladala razsodnost, na kar je gotovo vplival tudi najnovejši razvoj v Zahodni Nemčiji, kjer je liberalna FDP začela nevarno zgubljati svoje pozicije, medtem ko se je kot nova politična sila pojavila neonacistična NPD. Spričo tega pojava, ki je vzbudil resno zaskrbljenost tudi v mednarodni javnosti, je bil v sedanjih razmerah edini izhod v sodelovanju obeh velikih strank, čeprav nihče ne pričakuje, da bo šlo zdaj vse brez težav.

Sploh bo šele bližnja bodočnost pokazala, kako se bo v praksi odvijalo sodelovanje med CDU in SPD, torej med strankama, ki se bistveno razlikujeta v pogledih na razna pomembna vprašanja in ki sta zato v vseh povojnih letih le zelo redko našli skupno govorico. To ne velja samo za vprašanja gospodarske in socialne politike, marveč v vsaj enaki meri tudi za zunanjepolitično koncepcijo, kjer so socialni demokrati vsaj v zadnjem času kazali precejšnjo stvarnost, medtem ko je CDU trmasto vztrajala pri svojih okorelih in za današnji položaj v svetu naravnost anahronističnih načelih. Zato bo uspeh bodočega sodelovanja odvisen pač predvsem od tega, v kolikšni meri bo uspelo približati doslej nasprotna stališča.

Prvi teden proračunske debate

V parlamentu na Dunaju se odvija razprava o državnem proračunu za leto 1967, o katerem smo v našem listu že obširno poročali. Prvi teden proračunske debate je pokazal, da so nasprotja med vlado ÖVP na eni ter SPÖ-FPÖ-jevsko opozicijo na drugi strani sicer velika in v mnogih vprašanjih tudi nepremostljiva, kljub temu pa se razprava odvija v razmeroma »mirnem« vzdušju.

Pri obravnavanju posameznih postavk proračuna ÖVP-jevski govorniki razumljivo skušajo zagovarjati stališča svoje stranke in naravnost tekmujejo v hvalisanju sedanje vlade. Prav tako razumljivo pa je tudi zadržanje predstavnikov obeh opozicijskih strank, ki odločno opozarjajo na pomanjkljivosti vladne politike. Vladi očitajo, da njen proračun nikakor ne odgovarja potrebam današnjega časa, predvsem pa pomeni nadaljnjo obremenitev širokih plasti delovnih ljudi, medtem ko premožnim slojem zagotavlja nove ugodnosti. Spričo takih dobro utemeljenih očitkov bo imela ÖVP res velike težave, da bi javnost prepričala o tem, kako »socialna« je njena politika.

O tej »socialni« politiki ÖVP je obširno govoril tudi socialistični poslanec in prejšnji zunaji minister dr. Kreisky, ki je med drugim dejal, da je prvih 200 dni ÖVP-jevske samovlade stalo okoli 4 milijarde šilingov, da bodo v novem proračunu morali za državne dohodke iz davkov prispevati delojemalci 73 odstotkov, medtem ko bo delež delodajalcev znašal le 27 odstotkov, čeprav so se ravno v zadnjih letih veliki dohodki in premoženje tako povečali, kot še nikdar prej v zgodovini prve in druge republike.

Proračunska razprava se bo nadaljevala tudi prihodnji teden in bo gotovo odkrila spet razne značilnosti, ob katerih se bodo razburili duhovi v posameznih strankah. Že zdaj pa je precej jasno, da bo ÖVP s svojo večino preglasovala vse predloge opozicije ter sprejela proračun, o katerem sta obe ostali stranki že od vsega začetka izjavili, da ga bosta odklonili.

PREDSEDNIK SPÖ DR. PITTERMANN:

Potreben je boj proti neonacizmu

V zvezi z organiziranim pojavom neonacizma v Zahodni Nemčiji, kjer je neonacistična NPD že pri dveh deželnozborskih volitvah dosegla presenetljive uspehe, je predsednik socialistične stranke Avstrije državni poslanec dr. Bruno Pittermann na zborovanju dunajskih srednješolskih učiteljev govoril tudi o nevarnosti neonacizma v Avstriji. Poudaril je, da v boju proti tej nevarnosti niso dovolj lepe besede, marveč so potrebna tudi dejanja.

Desničarski ekstremisti — je dejal dr. Pittermann — ob podpori tako imenovanega nepolitičnega tiska smatrajo svoj položaj že za tako utrjen, da se odkrito udejstvujejo v lastnih političnih strankah. Spričo nesoglasij v demokratičnih silah menijo, da je prišel trenutek, ko lahko zlorabijo svobodo v demokraciji, da bi to demokratično svobodo ponovno uničili.

Pred podobnim razvojem kot v Zahodni Nemčiji smo tudi pri nas v Avstriji. Napačno bi bilo, če bi vse tiste, ki so nekdaj delovali v fašističnih ali nacističnih organizacijah, obdolžili, da so ostali zvesti tej miselnosti. Saj vendar vidimo, kako se mladi ljudje, ki nikdar niso mogli pripadati nacističnim organizacijam, danes v Avstriji udejstvujejo v takih skupinah. Pot takemu razvoju pripravljajo tisti politični funkcionarji, ki se ne zavedajo svoje dolžnosti, da bi se dovolj odločno zoperstavili takim pojavom.

Boj proti temu razvoju v Avstriji ne sme biti prepuščen edinole organizacijam odporniškega gibanja, ki poleg tega niti niso deležne potrebne državne podpore. Biti mora naloga velikih demokratičnih strank, da odločno in odkrito vodijo boj proti neonacizmu, in sicer proti vsaki njegovi obliki, tudi takrat, če se skriva za na videz nepolitičnimi društvi ali nadstranskarskim tiskom.

Občinske volitve na nižjem Avstrijskem

Zadnjo nedeljo so bile v 61 nižjeavstrijskih občinah volitve, pri katerih je ÖVP utrpela precejšnjo izgubo na glasovih, medtem ko so socialisti kot edina stranka uspeli povečati število svojih glasov. Primerjava s prejšnjimi volitvami je seveda težka, ker je bilo ozemlje teh 61 občin prej razdeljeno na 175 malih upravnih enot, tako da je število mandatov pri letošnjih volitvah znatno manjše kot pri zadnjih občinskih volitvah.

Ob visoki volilni udeležbi 90,87 odstotka je bilo oddanih skupno 51.947 veljavnih glasov. ÖVP jih je dobila 31.947 (leta 1965 še 33 tisoč 337), kar pomeni, da je v primerjavi z lanskim letom zgubila 1390 glasov ter je njen delež na skupnem številu glasov padel od 62,54 na 61,57 %. SPÖ je tokrat dobila 18.728 (lani 18.212) glasov, torej za 516 glasov več in je svoj delež povačala od 34,17 na 36,09 odstotka. FPÖ je tokrat dobila le še 13 (prej 120) glasov, komunisti in levi socialisti so zgubili zadnjih 32 glasov, medtem ko je bilo za razne druge liste oddanih 1068 (lani 1603) glasov.

Glede mandatov je primerjava — kakor že povedano — nemogoča, vendar je zanimivo navesti podatke, ker še bolj jasno kažejo polom ÖVP. Pri zadnjih občinskih volitvah je dobila ÖVP na podlagi prejšnje razdelitve občin 1521 mandatov, tokrat pa 886, SPÖ jih je imela prej 567 in zdaj 317, FPÖ je obdržala svoja prejšnja 2 mandata, različne druge liste pa so tokrat dobile 26 (prej 82) občinskih odbornikov.

Delne volitve v Italiji

Zadnjo nedeljo in ponedeljek so bile v nekaterih predelih Italije volitve v pokrajinske in občinske svete; pokrajinske svete so volili v Trstu in Massi Carrari, občinske svete pa v 307 občinah. Teh volitev se je udeležilo nekaj nad 1,2 milijona volilnih upravičencev, tako da izid volitev ne daje pravih možnosti za oceno trenutnega razmerja političnih sil po vsej Italiji.

Po prvih še nepopolnih podatkih kaže izid volitev nekaj prav zanimivih značilnosti. Prva je nedvomno v tem, da je bilo oddanih izredno veliko neveljavnih glasov, kar je imelo za posledico, da so skoraj vse stranke v primerjavi s prejšnjimi volitvami izgubile na glasovih. Druga značilnost je ta, da se letos oktobra združeni socialisti (prejšnja socialistična in socialdemokratska stranka) pri svojem prvem nastopu še niso mogli dovolj uspešno uveljaviti ter so tokrat za skupno listo dobili manj glasov, kot so jih prej imeli socialisti sami. Končno pa je treba omeniti dejstvo (kar velja zlasti za tržaško pokrajino), da so glasove zgubile predvsem tri najmočnejše stranke — krščanski demokrati, komunisti in združeni socialisti, medtem ko so nekatere majhne skupine vidno napredovale.

V tržaški pokrajini so imeli Slovenci tudi svojo lastno listo „Slovensko skupnost", ki je v bistvu obdržala svoje prejšnje glasove; deloma pa so glasovali za napredne stranke, ki so se v volilnem boju odločno zavzemale za enakopravnost obeh narodov.

LR Kitajska in OZN

Glavna skupščina OZN je tudi na svojem letošnjem zasedanju obširno razpravljala o vprašanju kitajskega predstavništva v svetovni organizaciji, ne da bi dosegla rešitve, ki bi odgovarjala dejanskemu stanju. Po »zaslugi« Amerike in njenih zaveznikov bo namreč predstavnik Čangkajškovega režima na Formozi še naprej zastopal Kitajsko, medtem ko bo LR Kitajska s svojimi več sto milijoni prebivalcev slej ko prej ostala brez zastopstva v OZN.

Vsekakor pa je letošnja razprava pokazala, da se nenehno veča število držav, ki zastopajo mnenje, da mora biti LR Kitajska sprejeta v svetovno organizacijo, kjer ji pripada mesto predstavnika kitajskega naroda.

Kmetijska zbornica
bo dobila novega prezidenta

Prihodnji teden, 12. decembra, se bo sestal k svoji prvi seji novi na volitvah 13. novembra izvoljeni občni zbor Kmetijske zbornice za Koroško. Ob tej priložnosti bo izvoljeno predsedstvo zbornice ter bodo imenovani strokovni odbori.

Kmetijska zbornica bo tokrat dobila povsem novo predsedstvo: mesto dosedanjega dolgoletnega prezidenta Gruberja bo prevzel deželni poslanec Sodat, za prvega podpredsednika je ÖVP-jevski Bauernbund imenoval zveznega svetnika dr. Goessa in za tretjega podpredsednika (ki ga je doslej imela FPÖ-jevska Freiheitliche Beuernschaft) ing. Wecha, medtem ko bo za drugega podpredsednika, katerega mesto pripada socialističnemu Arbeitsbauernbundu, izvoljen predsednik deželnega zbora Tillian.

Pri ÖVP-jevskih članih zbornice je vsekakor značilno imenovanje dr. Goessa za enega izmed podpredsednikov. Ali hoče ÖVP na ta način poskrbeti, da bodo spet fevdalni veleposestniki vladali koroškim kmetom? Ta njena poteza je še posebno značilna ravno v času, ko se Otto Habsburg — prav tako s podporo ÖVP — pripravlja na povratek v Avstrijo.

Obtožba Amerike zaradi vietnamske vojne

Številnim nasprotnikom vietnamske vojne širom po svetu, ki odločno obsojajo ameriško nasilje nad vietnamskim ljudstvom, se je pridružil tudi znani nemški pisatelj Peter Weiss. Objavil je obširen članek, v katerem je združil enajst ugotovitev o Vietnamu. Iz tega članka povzemamo tudi naslednje misli, ki pomenijo ostro obtožbo Amerike.

Vtem ko s kemikalijami uničujejo rastlinstvo dežele, ljudi in živali pa s strupenimi plini in zažigalnimi bombami, povzroča vojna v Ameriki vzpon gospodarske konjunkture. Mnoge industrijske panoge imajo rekordne dohodke. V podjetjih, ki izdelujejo orožje, proizvodnja narašča, kar znižuje odstotek brezposelnosti. Vojna v Vietnamu je daleč. Naperjena je proti ljudem druge rase. O Ameriki spričo podobe, ki sta jo ustvarila tisk in televizija, mnogi še vedno mislijo kot o pravični in svobodoljubni demokraciji. Vsak dan pa prihajajo poročila o tem, da začenjajo ameriški vojaki razmišljati o smislu dogodkov. Polagoma jih prevzemajo dvomi o tem, ali res prinašajo na svojih zastavah svobodo in humanost v tuje dežele. Namesto da bi še naprej streljali v dozdevnega sovražnika, gredo prostovoljno pred vojaško sodišče, ki jih obsodi na več let težke ječe.

Ameriškemu vojaškemu vodstvu se zdi, da je prišel čas, ko je treba zmagati. Toda v svoji ideološki zaslepljenosti ves čas pozablja, kdo je pravzaprav sovražnik v tej nenapovedani vojni. Mesta Severnega Vietnama bombardirajo. Jezovi, nasipi in kanali v delti Rdeče reke so v nevarnosti. Generali vztrajajo pri uporabi orožja ki bi spravilo nasprotnika na kolena. Ameriške kemijske tovarne so izdelale 250,000.000 zažigalnih bomb. Nekaj so jih že uporabili v Kongu in Angoli. Druge dan za dnem mečejo na kolibe, živinske staje, skladišča in šole.

Odkar je bil končan boj s hitlerjevskim fašizmom, policija in vojske oblastnežev v Evropi, Aziji, Afriki in Latinski Ameriki vsako leto pobijejo ogromno število ljudi, ki se upirajo sistemu »svobodnega podjetništva« in kolonialnega zatiranja. Tisti napredek, o katerem s solzami v očeh in od razburjenja drhtečim glasom govore državniki, se vse bolj spreminja v napredek uničevanja človeških življenj. Amerika, dežela, kjer je toliko resničnih demokratov, stoji zdaj pred narodi, težečimi za svobodo in neodvisnostjo, kot nadaljevalec dela tistih, ki so porušili Herniko in Lidice, ki so ustvarili Majdanek . . .

Če bodo milijoni delavcev zahodnih dežel izrekli svojo besedo in ob uporabi vseh razpoložljivih sredstev zahtevali takojšnje prenehanje ameriških vojaških operacij, bo Johnsonu in njegovi vladi težko nadaljevati ubijanje ljudi.

V začaranem krogu

V mednarodnem gospodarstvu zadnje čase znanstveno, tehnično in industrijsko sodelovanje držav in njihovih podjetij čedalje bolj zamenjuje njihovo običajno blagovno menjavo. V tem razvoju sta zlasti aktivni Italija in Jugoslavija, ki sta zadnje čase postavili medsebojno gospodarsko sodelovanje na nove temelje. Sporazum, ki sta ga v tej smeri sklenili, je gotovo sad spoznanja, da je gospodarsko sodelovanje držav, ki sta neposredni sosedi, najboljše sodelovanje. Njun primer tudi kaže, da za Italijo EGS, katere članica je, v sodelovanju z Jugoslavijo, pa tudi s Sovjetsko zvezo in drugimi evropskimi državami ni nobena ovira.

Podobno kot z Italijo sodelujejo številne vzhodno- in jugovzhodne evropske države tudi s Francijo, Veliko Britanijo in Zahodno Nemčijo. Najnovejši primer v tem razvoju je kooperacijski sporazum med Frankfurtskim industrijskim podjetjem Braun AG in Iskro v Kranju o skupni proizvodnji električnih brivskih aparatov. Primerov takega sodelovanja med industrijsko razvitimi državami in državami, ki so na poti industrializacije, je vedno več. V mednarodnem gospodarskem sodelovanju dosedanjo prakso kupovanja licenc ali pa uvoza finalnih izdelkov čedalje bolj zamenjuje praksa znanstvenega, tehničnega in industrijskega, pa tudi finančnega sodelovanja med podjetji držav in med državami, pri čemer vsak od partnerjev prispeva svoj del in ob katerem se oba na tretjih tržiščih lažje uveljavljata, kot eden sam.

Tudi v naši državi je bilo pred dvema, tremi leti veliko takih prizadevanj. Za industrijsko kooperacijo in za skupen nastop na tretjih tržiščih se je zlasti trudila podržavljena industrija. Sedaj so ta prizadevanja, vsaj kolikor se nanašajo na vzhodne in jugovzhodne evropske države, skoraj docela zamrla. Sedanja vlada jih je — kakor izgleda — črtala iz svojega koncepta. Še vedno se kratkovidno zaganja za dosego aranžmaja z EGS, namesto, da bi končno priznala, da so koristi takega aranžmaja čedalje bolj omejene, če ne bo predrla začarani krog in če ne bo podobno kot Italija in druge države mimo EGS nenehno ustvarjala nove pogoje za neposredno sodobno gospodarsko sodelovanje predvsem s svojimi sosedami. Da to sodelovanje bolj potrebuje, kot njene sosede, kaže prav letošnji gospodarski razvoj, ki postaja od meseca v mesec bolj kritičen.

Prihodnje leto:

90.000 inozemskih delavcev

Zvezna gospodarska zbornica in Zveza avstrijskih sindikatov sta se koncem minulega tedna sporazumeli za kontingent inozemskih delavcev v Avstriji v prihodnjem letu. Po tem sporazumu bo v Avstriji prihodnje leto lahko zaposlenih 90.000 inozemskih delavcev, vsi vendar brezizjemno le pod pogojem, da bo na njihovo zaposlitev pristal pristojni urad za delo. Predpogoj za njegov pristanek bo zdravstveno spričevalo, ki ga bo moral predložiti vsak inozemec, ki bo hotel dobiti zaposlitev. Zvezna gospodarska zbornica in Zveza avstrijskih sindikatov sta se tudi sporazumeli, da bodo v primeru potrebe odpustov v prihodnjem letu najprej odpuščeni inozemski delavci.

TUDI V DRUGEM POLLETJU:

Nazadovanje v proizvodnji in nove podražitve

Gospodarski položaj se v naši državi tudi v drugi polovici leta ni zboljšal. Zadnje poročilo avstrijskega inštituta za raziskovanje gospodarstva ugotavlja, da se je gospodarska aktivnost z jesenjo le slabo poživila. Vzrok gospodarske stagnacije so slej ko prej težave v eksportu, ki je še vedno v glavnem orientiran na zahodnoevropske dežele, kjer pa konjunktura podobno kot v Avstriji popušča.

Medtem ko industrijska proizvodnja v rasti še naprej zaostaja za lansko rastjo, uvoz blaga neprestano narašča, s čemer se veča pasiva v trgovinski bilanci. Istočasno narašča tudi draginja.

Zaradi popuščanja gospodarske konjunkture v zahodni Evropi bo letošnji porast avstrijskega izvoza dosegel komaj polovico lanskega. To vendar ne bi bilo nili tako hudo, če ne bi uvoz iz meseca v mesec bolj presegal izvoza. Septembra smo izvozili blaga v vrednosti 3901 milijona šilingov, v oktobru pa le še v vrednosti 3879 milijona šilingov. Ker pa smo v istem času uvozili blaga v vrednosti 5147 in 5279 milijona šilingov, je septembra pasiva v trgovinski bilanci znašala 1246, oktobra pa že 1400 milijonov šilingov. Ta pasiva je nastala takorekoč samo v trgovini z EGS, iz katere smo uvozili 59 % vsega uvoženega blaga, izvozili pa smo lahko le 44 % vsega izvoženega blaga.

Notranjegospodarsko ugotavlja inštitut za proučevanje gospodarstva razmeroma slabše povpraševanje za konzumnim blagom in še bolj popuščajočo investicijsko dejavnost, kakor je bila v prvem polletju. Zaradi tega in zaradi nazadovanja v izvozu industrijska dejavnost še naprej stagnira in sta se v tretjem četrtletju le gradbeništvo in turizem nekoliko boljše odrezala, kot lani. Eden glavnih vzrokov naraščajoče draginje je slaba produktivnost. Čeprav je bilo ob takorekoč polni zaposlitvi avstrijskega prebivalstva oktobra zaposlenih 43 % inozemskih delavcev več kot lani, je proizvodnja v zadnjih treh mesecih le za 3 % prerasla lansko proizvodnjo, to pa v glavnem le na račun porasta proizvodnje v elektroindustriji za 17, v živilski industriji pa za 11 %. Proizvodnja investicijskega blaga je narasla le za 1 %, proizvodnja finalnega investicijskega blaga pa je bila celo nižja, kot je bila v istem razdobju minulega leta.

Naraščajočo draginjo, ki smo ji že leta sem priča, prebivalstvo letos še bolj občuti, ker jo vlada po svoje še pospešuje. Z zvišanjem železniških tarif, s podražitvijo mineralnih olj, mesa, mleka in kruha ter z zvišanjem pošlnin je konzumente obremenila s 4 milijardami šilingov novih izdatkov, istočasno pa je z davčno reformo ustvarila položaj, da bodo v prihodnjem letu podjetniki plačali le še 27 % davkov, medtem ko jih bodo morali nesamostojni poklici plačati 73 %. Da mora ta praksa vlade in praksa podjetnikov, ki hočejo slabše dohodke zaradi slabšega povpraševanja za njihovim blagom zboljšati z dviganjem cen, sprožiti nove zahteve po zvišanju zaslužkov, je razumljivo. Pri paritetični komisiji za cene in mezde leži sedaj 130 zahtev po zvišanju zaslužkov za povprečno 9 %.

Francija hoče izpodriniti Zahodno Nemčijo

na tržiščih Sovjetske zveze

Aktivnost za poglobitev sodelovanja med Sovjetsko zvezo in Francijo, ki jo je sprožil de Gaullov obisk v Moskvi koncem junija, bo našla svojo nadaljnjo fazo v obisku ministrskega predsednika Kosigina v Parizu začetkom tega meseca. Predtem pa je že obisk francoskega ministra za finance in gospodarstvo Debreja v Moskvi pokazal določene konkretnejše aspekte razvoja tega sodelovanja. Še bolj kot pri de Gaullovem je šlo pri Debrejevem obisku zato, da bi se poglobilo sodelovanje med obema državama na področju trgovine, tehnike in znanosti. Francozem gre v bistvu za uspešnejše uveljavljanje načel trgovinskega sporazuma iz leta 1964, ki je težil za tem, da bi se trgovinska izmenjava med obema državama podvojila.

Prav tako so se Debrejevi pogovori v Moskvi nanašali na konkretizacijo sporazuma o znanstvenem in tehničnem sodelovanju ki je bil sklenjen za časa de Gaullovega obiska. Poleg tega pa so bila obravnavana še vprašanja sodelovanja na področju barvne televizije, ter vesoljske in atomske industrije. Debre je dobil ob tej priložnosti potrjeno sovjetsko obljubo, da je Sovjetska zveza pripravljena izročiti francoski industriji v prihodnjih letih naročila v višini 2,5 milijarde frankov. Francija se hoče navzlic vsem obvezam do Zahodne Evrope potruditi, da bo izkoristila sovjetske ponudbe, ker hoče izpodriniti Zahodno Nemčijo iz sovjetskih tržišč. S tem si je Francija naprtila težko nalogo, ki jo bo v stanju izpolniti le, če bo medtem izvedla dalekosežno koncentracijo svojih industrijskih podjetij. Pomanjkanje te koncentracije je bilo namreč doslej glavni vzrok, da Francija v trgovini s Sovjetsko zvezo ni bila v stanju konkurirati drugim zahodnim deželam.

V zadnjem času so se pogoji Francije za uspešno trgovino s Sovjetsko zvezo zboljšali. Tako je njena avtomobilska tovarna Renault postala na sovjetskem in na drugih vzhodnoevropskih tržiščih resen tekmec avtomobilski industriji drugih držav. V Sovjetsko zvezo, Bolgarijo in Romunijo bo dobavila avtomobilsko opremo v vrednosti 800 milijonov frankov. V teku pa so tudi razgovori za sovjetski nakup opreme za lahko industrijo v Franciji v vrednosti 100 milijonov rubljev. Ti uspehi francoske industrije in obojestransko prizadevanje za razširitev dosedanjega gospodarskega sodelovanja od trgovine tudi na znanstveno in tehnično sodelovanje kažejo, da se prav lahko zgodi, da bo Francija že v nekaj letih postala dokaj pomemben faktor na sovjetskem trgu, kar bo gotovo Zahodni Nemčiji najbolj v škodo.

ZA DAN REPUBLIKE V JUGOSLAVIJI:

Novi uspehi na poti gospodarske izgradnje

Kakor vsako leto je Jugoslavija tudi za letošnji 29. november, ko je praznovala Dan republike, proslavila pomembne delovne zmage in uspehe na poti gospodarske izgradnje. Med številnimi novimi objekti ki so bolj ali manj krajevnega in komunalnega značaja je letos tudi vrsta izredno pomembnih objektov vsejugoslovanskega značaja. Med te objekte sodijo zlasti otvoritev nove železniške proge Ploče—Sarajevo in novega jadranskega pristanišča Ploče, pričetek obratovanja hidroelektrarn Bajina Bašta in Senj, dve novi tovarni v kmetijsko-industrijskem kombinatu Bečenj pri Novem Sadu, nov rudnik svinca Delčevo v Makedoniji in novo letališče Split.

Pristanišče Ploče ob Jadranu in nova železniška proga Ploče—Sarajevo kot del jugoslovanske zahodno-vzhodne železniške magistrale Ploče—Sarajevo—Vinkovci je gotovo najpomembnejša vsejugoslovanska pridobitev, ker odpira tudi Romuniji, Madžarski in Češkoslovaški najkrajšo pot do jadranskih pristanišč in do dežel ob Atlantskem oceanu. Pristanišče že sedaj lahko prevzame 2,5 milijona ton blaga, pozneje pa se bo njegova kapaciteta povečala na 5 milijonov ton. Proga Ploče—Sarajevo je normalnotirna in je zamenjala dosedanjo ozkotirno progo po dolini Neretve. Skupno je dolga 194 km in ima na tej dolžini 106 predorov s 36,6 km dolžine ter 60 viaduktov s 3,6 km dolžine. Kot taka sodi nedvomno med železniške proge v svetu, katerih gradnja je zahtevala največje tehnične sposobnosti.

Ob Drini obratuje sedaj tretja največja hidroelektrarna Jugoslavije. Bajina Bašta ima zmogljivost 252.000 kilovatov in producira na leto lahko 1,44 milijarde kilovatnih ur električnega toka. S to elektrarno, ki ima 90 metrov visok in na svojem grebenu 460 metrov širok jez, je Drina zajezena v dolžini 50 km. Ta vodni rezervoar vsebuje 340 milijonov kubičnih metrov vode. Nekoliko manjša od nje je hidroelektrarna Senj, ki je bila zgrajena v petih letih in ki daje na leto lahko 1,1 milijarde kilovatnih ur električnega toka. Za to elektrarno so zgradili 40 kilometrov podzemskih rovov, med njimi je najdaljši 13,5 km dolgi rov skozi velebitski masiv.

Novi rudnik svinca v Delčevem sodi med najmodernejše urejene rudnike. Letno bo dal 300.000 ton svinčene rude, ki jo bodo na licu mesta čistili. Kmetijsko industrijski kombinat Bečej je odprl tovarno pazderskih plošč in perutninsko klavnico, ki v eni uri lahko pripravi 2000 brojlerjev za trg.

Novo letališče Split — nahaja se izven mesta v bližini Trogira — je bilo zgrajeno v rekordnem času pičlega leta. Pristajalna steza je sedaj 45 metrov široka in 2050 m dolga, tekom prihodnjega leta pa bo podaljšana na 2900 metrov, da bodo na njej lahko pristajala največja reaktivna potniška letala. Splitsko letališče sodi med najbolj atraktivne tovrstne objekte v Evropi in bo odprlo srednji Jadran svetovnemu turizmu. Do svoje posebne veljave bo to letališče prišlo gotovo že prihodnje leto, ko bo v zvezi z otvoritvijo mednarodnega turističnega leta na jadranskem otoku Lošinj jugoslovanska jadranska obala središče mednarodnega turističnega zanimanja.

PO ŠIROKEM SVETU

NEW YORK. — Glavni politični odbor generalne skupščine OZN je soglasno priporočil, naj generalni sekretar pripravi poročilo o posledicah atomskega orožja in oboroževalne tekme. Omenjeno poročilo naj bi generalni sekretar OZN pripravil ob pomoči 12 do 15 izvedencev.

MADRID. — Španska vlada je uradno določila letošnji 14. december kot datum narodnega referenduma o amandmajih k Francovim zakonom o političnem delovanju v Španiji. Predsednik Franco je namreč napovedal „delno demokratizacijo", vendar izjavil, da le-ta ne bo vsebovala pravice do delovanja političnih strank. Z glasovanjem 14. decembra, pri katerem bo sodelovalo več kot 19 milijonov volilnih upravičencev, hočejo doseči uzakonitev večjih političnih svoboščin.

BEOGRAD. — Upravni odbor jugoslovanske radiotelevizije je razpravljal o možnostih za uvedbo drugega televizijskega programa. V okviru dolgoročnega načrta, ki bi ga začeli izvajati leta 1969, naj bi radijske ustanove vlagale posebna sredstva v razširjanje omrežja, študijske opreme in študijskega prostora za izpopolnitev prvega ter za uvedbo drugega televizijskega programa.

LONDON. — Znani britanski filozof Bertrand Russell je v poslanici, ki jo je poslal konferenci za podporo vietnamskemu ljudstvu, obsodil napadalno vojno v Vietnamu ter britansko vlado, ki podpira Ameriko v njenem vojnem pohodu. V poslanici med drugim pише, da je Amerika „spremenila Vietnam v laboratorij, v katerem preizkuša nova orožja, kot na primer razna kemijska sredstva, pline in bombe".

BRAZZAVILLE. — Organi državne varnosti Konga (Kinshasa) so odkrili tajni arhiv bivšega kongoškega premiera Combeja. V arhivu, ki ga je Combe pred svojim begom v Evropo skril v hiši nekega svojega sorodnika, so našli dokumente, ki razkrivajo antinacionalno Combejevo dejavnost ter njegove zveze z rasističnimi režimi v Afriki.

BREGENZ. — Dr. Otto Habsburg je v ponedeljek ponovno prispel v Avstrijo ter se nekaj časa zadrževal na Predarlskem. Ob tej priložnosti je izjavil, da bo v bodoče večkrat obiskal Avstrijo, vendar bodo vsi ti obiski „le privatnega značaja". Med delovnim ljudstvom je ponovni obisk Otta Habsburga v Avstriji izzval veliko razburjenje, ki je naperjeno zlasti proti ÖVP- jevskim krogom, kateri na vse načine skušajo pripraviti Habsburžanu pot za „dokončno vrnitev" v Avstrijo.

HANOI. — Južnovietnamska osvobodilna fronta je tudi letos predlagala sklenitev premirja med božičnimi in novoletnimi prazniki. Po njenem predlogu naj bi sovražnosti v Južnem Vietnamu prenehale od 24. do 26. decembra ter od 31. decembra do 2. januarja. Predlog osvobodilne fronte so pozitivno sprejeli tudi v Ameriki, kar upravičuje upanje, da bo prišlo do prenehanja sovražnosti.

BEOGRAD. — Okrožno javno tožilstvo v Beogradu je uvedlo preiskavo proti Mihajlu Mihajlovu zaradi suma kaznivega dejanja „združevanja proti ljudstvu in državi ter sovražne propagande". Mihajlov je bil že 23. septembra obsojen na eno leto zapora zaradi širjenja lažnih vesti o Jugoslaviji. Podobna preiskava je v teku proti sedmim sodelavcem Mihajlova.

NEW YORK. — Predstavnik angolske revolucionarne vlade v begunstvu Carlos Cambando je na seji skrbniškega odbora glavne skupščine OZN izjavil, da države-članice Atlantskega pakta pošiljajo Portugalski pline, ki jih le-ta namerava uporabiti v boju proti borcem angolskega osvobodilnega gibanja.

RIO DE JANEIRO. — Argentinski predsednik Ongania je obvestil sindikalne voditelje, da je sedanja vojaška vlada sklenila odpustiti 40.000 delavcev argentinskih železnic. To pomeni, da bi zgubil službo vsak četrti uslužbenec, zaposlen pri železnici.

TOKIO. — Ustanovljena je bila azijska banka za razvoj, katere sedež bo v Manili na Filipinih. Doslej se je v banko vključilo 32 držav, ki so prispevale približno milijardo dolarjev glavnice.

SLATINA RADENCI. — Večja skupina uslužbencev dunajske potovalne agencije Union je obiskala zdravilišče Radenska Slatina, kjer so se seznanili z organizacijo tamkajšnje turistične službe. Avstrijski gostje so si ogledali vse zdravstvene objekte v Radencih, kjer pričakujejo prihodnje leto mnogo turistov iz Avstrije. Poleg tega so dunajski turistični uslužbenci obiskali tudi Rogaško Slatino in zdravilišče Dobrno.

DUNAJ. — Predsednik SPÖ in bivši vicekancler dr. Pittermann je na posvetovanju socialističnih srednješolskih učiteljev izjavil, da podobna nevarnost, kot se kaže v Zahodni Nemčiji z nastopom starih ter novih desničarskih ekstremistov, obstoji tudi v Avstriji. Odgovornost za ta razvoj nosijo tisti politični funkcionarji, ki niso dovolj odločni v boju proti oživljanju neonacizma. Boj proti neonacistični nevarnosti ne sme biti omejen le na organizacije odporniškega gibanja, marveč morajo sodelovati najširše plasti prebivalstva, predvsem pa vodilni predstavniki političnih strank.

PARIZ. — Z veliko večino 72 glasov proti enajstim (26 delegatov se je glasovanja vzdržalo) je 14. konferenca UNESCO izglasovala resolucijo, s katero je bila vladam Portugalske, Južne Afrike in Južne Rodezije odvzeta vsaka pravica do pomoči, ki jo UNESCO nudi v vzgoji, znanosti in kulturi. Poleg tega bodo omenjene države v bodoče izključene pri vseh konferencah in dejavnostih UNESCO. V resoluciji je ugotovljeno, da predstavljajo kolonialni režimi, politika apartheida ter rasna diskriminacija resno nevarnost za svetovni mir ter pomenijo zločin proti človeštvu.

MUNCHEN. — Krščansko-socialna unija, ki ima v bavarskem deželnem parlamentu absolutno večino, je izglasovala sklep, po katerem neonacistična NPD, ki je pri nedavnih volitvah dobila 15 mandatov, ne bo zavzela nobenega visokega položaja v bavarskem parlamentu. Po tem sklepu NPD ne bo dobila položaja podpredsednika parlamenta niti kakšno predstavništvo v parlamentarnih odborih.

OTROK IN UČENJE:

Domače učenje

podaljšek šolskega dela

Čeprav so za otroka pomembna tudi razna druga opravila, mora postati učenje v njegovem življenju in njegovji zavesti prva dolžnost. To ne velja le za čas, ki ga preživi v šoli, marveč prav tako za učenje doma, ki je kot podaljšek in nadaljevanje šolskega dela zelo važno in nujno potrebno. Zato mora imeti otrok doma ustrezne pogoje in potrebni čas za učenje — imeti mora svoj »dnevni red«, v katerem se bodo tu in tam sicer pojavile izjeme, vendar naj ostanejo res le izjeme.

V nižjih razredih osnovne šole zavzema domače učenje povprečno od ene do ene ure in pol, v višjih razredih pa že po dve uri in celo več časa, če računamo na povprečno nadarjenega otroka in seveda na to, da je čas za učenje intenzivno izrabljen. V nasprotnem primeru in ob neustreznih pogojih pa bo lahko otrok presedel pri knjigah ves dan, ne da bi se pokazali vidnejši uspehi. Takemu otroku bo »pot do učenosti« res strma in nevesela; učenje se mu mora prej ali slej upreti, saj je prikrajšan za ves tisti prosti čas, ki ga imajo njegovi vrstniki, s tem pa za vse tisto brezskrbno igranje in razvedrilo, ki je potreba in pravica otroštva.

Podobno se bo godilo tistemu otroku, katerega staršem ni učenja nikoli dovolj. Ker bi hoteli imeti za vsako ceno odličnjaka, najboljšega med najboljšimi, ga silijo, da mora presedeti pri knjigah in zvezkih ves prosti čas. Tak otrok je obsojen na svojevrstno »prisilno delo«; njegov osebnostni razvoj ne poteka normalno, saj je zaradi enostranske zaposlenosti prizadeto tudi njegovo telesno in duševno zdravje. Prej ali slej se bo takemu otroku poznalo, da so ga starši žrtvovali svojim pretiranim ambicijam.

Zato morajo starši poznati mero tudi pri svojih zahtevah, ki jih stavijo do otroka in njegovega učenja.

Kdaj je najbolj ugoden čas za učenje in kako naj izgleda otrokov »dnevni red«, smo na tem mestu že obširno govorili. Tokrat bi omenili le še večerno učenje, o katerem so mnenja zelo deljena. Pri tem si moramo biti na jasnem, da pozni večerni čas — vsaj v dobi osnovnega šolanja, za daljše učenje ni primeren, ker bi šlo to v škodo otrokovega počitka in njegovega zdravja. Po mnenju zdravnikov potrebuje otrok za spanje

med 7. in 12. letom 10—11 ur;
med 12. in 15. letom 9—10 ur;
od 15. leta do zrelosti 8—9 ur.

Nekateri zdravniki pa postavljajo še višje norme. Pomanjkanje spanja utegne imeti negativne posledice na otrokovem zdravju, kar se bo nujno pokazalo v njegovem učnem in šolskem delu.

To pa ne pomeni, da ni koristno neposredno pred spanjem nekajkrat ponoviti neko pesem, nove besede pri tujem jeziku ali podobno učno gradivo. Poskusi so pokazali, da je taka ponovitev pred nočnim počitkom zelo koristna, ker se učna snov še v spanju »vtiskuje« v zavest oziroma v nej odmeva še nekaj časa ter je novi vtisi ne zbrišejo. Vendar pa je treba poznati meje, kajti vsako pretiravanje bi samo škodovalo.

Kulturni praznik na Ravnah

v počastitev obletnice ustanovitve republike

Za posebno lepo počastitev letošnjega dneva republike so poskrbeli na Ravnah na Koroškem (Slovenija), kjer je bil minulo nedeljo velik kulturni praznik. Slavnosti so se udeležili tudi visoki predstavniki SR Slovenije, Slovence iz avstrijskega dela Koroške pa sta zastopala predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter in osrednji pevovodja SPZ Folti Hartman.

Najprej so v parku pred gimnazijo odkrili spomenik koroškemu slovenskemu pisatelju Prežihovemu Vorancu. Spomenik je monumentalno delo kiparja Draga Tršarja, o delu velikega revolucionarja in pisatelja pa je na slavnosti govoril ravnatelj študijske knjižnice na Ravnah dr. Franc Sušnik.

Po odkritju spomenika Prežihovemu Vorancu je bila v likovnem salonu študijske knjižnice v ravenskem gradu odprta razstava kiparja Draga Tršarja, katerega ustvarjalnost je gostom predstavil ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik.

Tretji del velike slavnosti pa je bila otvoritev nove osemletne šole na Čečovju, ki nosi ime pisatelja Prežihovega Voranca. Šola, katere gradnja in oprema je stala okoli 195 milijonov starih dinarjev, je darilo ravenskih tužinarjev, mežiških rudarjev ter gozdarjev in kmetijcev mladi generaciji tega dela Koroške. V to šolo, ki ima 30 moderno urejenih oddelkov ter jo krasijo umetniška dela Dušana in Marjana Tršarja, se je včeraj preselilo 1380 učencev in učenk, ki bodo svoje šolanje lahko nadaljevali v novih prostorih — v šoli, ki je dobila ime po velikem domačinu pisatelju Prežihovem Vorancu.

Med važne kulturne ustanove na Ravnah spada nedvomno tamkajšnja študijska knjižnica, katere ravnatelj je dr. Franc Sušnik. Povedal je, da ima knjižnica posebno bogato gradivo o Prežihovem Vorancu, o Ksaverju Meško, dr. Francetu Kotniku, Urbanu Jarniku in Drabosnjaku. Odkar je meja postala most, igra ta knjižnica važno vlogo tudi v povezovanju Slovencev v obeh delih Koroške ter jim nudi dragoceno pomoč iz bogate zakladnice slovenske književnosti.

Mednarodna pomoč

za rešitev umetnin v Firencah

Kakor smo v našem listu že poročali, so letošnje strašne popolave v Italiji posebno močno prizadele starinsko mesto Firence, kjer so bile uničene ali poškodovane tudi številne dragocene umetnine. Da bi nenadomestljive umetnine rešili popolnega uničenja, je bila ustanovljena posebna mednarodna akcija pomoči, pri kateri sodelujejo mnoge države iz vseh predelov sveta. Pomoč pri restavracijskih delih so ponudili strokovnjaki tudi iz vseh sosednih dežel ter iz Sovjetske zveze, Kanade, Izraela ter drugih držav.

Zimska številka „Mladega roda"

Nekoliko pozno prihajamo z vestjo, da je izšla nova številka »Mladega roda«, šolskega lista za koroško mladino; posvečena je mesecema november in december ter kot »zimska številka« prinaša celo vrsto sestavkov o sedanjem mrzlem letnem času.

O zimi, mrazu in snegu je govora v domoznanskih sestavkih; nadalje vsebuje številka članek o živalih, ki prespe zimo, pripovedko o najlepšem snežaku, kratek spis o Marici, ki skrbi za ptice pozimi ter pesmico o snežinkah, ki pojo. Mimo tega zvemo podrobnosti o zanimivem potovanju v Liliput, o doživetjih v črni Afriki, o slavnem popotniku Marku Polu, o Rimski cesti, o daljni otočni državi Polineziji, o vulkanih, o orjaških živalih, ki so živele pred 200 milijoni leti ter o severnem jelenu — domači živali Laponcev na Finskem, ki je znana kot dežela tisočerih jezer.

Uredniki tudi niso pozabili na Miklavža in na božično drevesce, poleg tega pa so nabrali za mlade bralce še celo vrsto drugih zanimivih in poučnih prispevkov, ki bodo krajšali našim otrokom dolge zimske večere. Naj omenimo še znano ljudsko pesem »Pegam in Lambergar«, ki jo je zapisal prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik, medtem ko je 90-letni Janko Oitzl iz Polane pri Bistrici prispeval bajko »Vse v velikem«.

Razumljivo je »Mladi rod« tudi tokrat bogato ilustriran in bo spet v veliko veselje vsem mladim bralcem.

Prve nagrade AVNOJ

Ob letošnjem Dnevu republike so v Jugoslaviji prvič podelili nagrade AVNOJ kot priznanje za velike znanstvene in umetniške dosežke, ki so splošnega pomena za razvoj socialistične federativne republike Jugoslavije.

Dobitniki letošnjih nagrad so akademik Anton Auguštinčič (kiparstvo), književnik Rodoljub Čolakovič (književnost), akademik prof. dr. Jovan Hadži (biologija), akademik prof. dr. Fran Kogoj (medicinske vede), prof. Blažo Koneski (filološke vede), akademik Miroslav Krleža (književnost), akademik Petar Lubarda (slikarstvo), akademski slikar Ismet Mujezinovič (slikarstvo), akademik prof. dr. Pavle Savič (fizikalne vede), akademik prof. dr. Alois Tavčar (kmetijske vede) akademik prof. dr. Kosta Todorovič (medicinske vede) in prof. ing. Branko Žeželj (tehniške vede).

Slovesna izročitev nagrad bo 6. decembra.

Slovenščina tudi v Ameriki

Z letošnjim šolskim letom so na ameriški univerzi Indiana University v Bloomingtonu (država Indiana) odprli lektorat za slovenščino. To je prva ameriška univerza, kjer je mogoče študirati slovenski jezik s književnostjo. V teku prihodnjega leta pa nameravajo študijski program še razširiti na več tečajev. Indiana University ima več kot 30 tisoč rednih študentov, hkrati pa tudi največji oddelek za študij slovanskih jezikov in književnosti v Ameriki.

Slovensko stolico na tej univerzi vodi profesor Borut Dekleva, ki je slovanske jezike študiral na univerzi Stanford v Kaliforniji. Slovenščino je poučeval že na različnih tečajih ter napisal tudi večje število slovenskih učbenikov za Američane, tako da velja na tem področju za izkušenega strokovnjaka.

Pričakujejo, da bo ustanovitev stolice za slovenščino na tej znani ameriški univerzi prispevala tudi k tesnejšemu strokovnemu sodelovanju med ljubljanskim inštitutom za slovenski jezik in oddelkom za slovanske jezike ljubljanske univerze na eni ter bloomingtonsko univerzo na drugi strani. V tem oziru so tudi že predvidena medsebojna gostovanja in izmenjave med strokovnjaki obeh univerz, kar bo gotovo rodilo lepe uspehe v korist obeh ustanov.

Kulturne drobtine

● V letih po osvoboditvi so v Sloveniji zgradili 231 novih osnovnih šol, kar predstavlja več kot petino vseh tovrstnih šol v Sloveniji, ki jih je danes okoli 1100. Nove zgradbe imajo okoli 400.000 kvadratnih metrov zazidane in opremljene površine ter znaša njihova vrednost po današnjih cenah približno 40 milijard starih dinarjev. Z novimi poslopji je bilo pridobljenih skoraj 70.000 novih mest za učence. Poleg tega pa je bilo v povojnih letih v Sloveniji zgrajenih tudi večje število novih objektov za potrebe posebnega in visokega šolstva.

● Za obnovo med zadnjo vojno poškodovanih ali uničenih muzejev v Kölnu je mestna občina porabila okoli 28 milijonov mark (približno 180 milijonov šilingov). Del teh sredstev je bil porabljen za izgradnjo nove umetnostne dvorane, ki bo odprta prihodnjo pomlad.

● Ljubljanska opera je že tretjič gostovala v italijanskem mestu Trevisu, kjer je z velikim uspehom uprizorila opero „Prodana nevesta". Poleg tega je ansambel priredil tudi instrumentalno-vokalni koncert. Čisti dohodek predstave so namenili žrtvam letošnjih poplav v Italiji.

● V mariborski študijski knjižnici so odprli drugi del razstave „100 let slovenskega romana". Razstavljena so dela 60 avtorjev, ki so nastala v obdobju 1918—1941. Prvi del razstave je bil posvečen slovenskemu romanu od njegovega začetka v letu 1866 do leta 1917, tretji del razstave, ki bo odprt februarja prihodnjega leta, pa bo obsegal dela od leta 1945 do najnovejših dni.

● Prejšnji teden se je začela nova sezona v dunajski komorni operi, v kateri bodo tekom te sezone obhajali jubilej stote uprizoritve, za katero je predviden „Seviljski brivec".

V A B I L O

Slovensko gledališče v Trstu bo na povabilo Krščanske kulturne zveze gostovalo v Celovcu ter na praznik 8. decembra 1966 ob 14.30 uri v Mestnem gledališču uprizorilo.

dva pasijona

KMEČKI REKVIEM
in
VINSKA ŽALOSTNA
Z ALELUJO

Oba pasijona je po motivih ljudske pesmi napisal prof. Mirko Mahnič.
Vstopnice v predprodaji pri Krščanski kulturni zvezi in v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu.
Prisrčno vabljeni, da se udeležite gostovanja tržaških bratov.

Dvajset let UNESCO – dvajset let dela v duhu miru

Intelektualno sodelovanje je v tem, da v okviru posameznih strok stimuliramo in organiziramo po vsem svetu zbiranje in analizo spoznanj, konfrontacijo izkušenj in idej, skupno raziskavo pojasnjevalnih interpretacij. To sodelovanje je temeljno — ker je njegov cilj duhovni napredek — tako da ima lahko neopazne ali jasne oblike. Večinoma poteka zunaj javnosti v brezimenem okviru specializiranega staža ali odbora strokovnjakov. Raziskuje lahko najhujše probleme, obenem pa vabi k razpravi o najvišjih temah mislece in učenjake najvišje ravni. V znanosti ima nadvse pomembno prilagoditveno področje, ki ga je mogoče pojasniti z izredno konkretnimi zgledi. Izmed bližnjih dejavnosti naj omenim znamenito delo mednarodne oceanografske komisije, ki je nastala leta 1960, in odlični začetek (leta 1965) mednarodnega hidrološkega desetletja, v katerem sodeluje nad 80 dežel. V intelektualno sodelovanje sodi tudi dejavnost UNESCO — v soglasju z OZN — pri uporabi telekomunikacijskih satelitov za vzgojne in kulturne namene, pri racionalizaciji znanstvene in tehnološke dokumentacije v svetu, da bi tako preprečili nevarno zaprtost, obenem pa nekako organizirali skupni človeški spomin.

Ti zgledi kažejo, kakšen je predmet, narava in obseg intelektualnega sodelovanja. Vse drugo je operacijsko sodelovanje. To se ukvarja s posebnimi problemi, ki so značilni za nekatere konkretne situacije v tej ali oni državi članici in skuša spremeniti te situacije z neposrednim ukrepanjem: ukrepanjem, ki je seveda mogoče le na zahtevo zadevne države in z njenim sodelovanjem. Ta mešana in mednarodna dejavnost — po motivacijah, sredstvih in načinu — ter narodna dejavnost — po pogojih in več ali manj takojšnjih ciljih — je originalna stvaritev, ki predstavlja najbolj tipični in najučinkovitejši prispevek k razvoju, ki ga prinašajo specializirane tehnične ustanove UNESCO.

DELO V PRID RAZVOJU: BOLJ OTIPLJIVI REZULTATI

Čedalje pomembnejša vloga UNESCO kot orodja za tehnično sodelovanje — s finančno pomočjo programa Združenih narodov za razvoj — se kaže v naraščajočem številu strokovnjakov, ki delajo za UNESCO. Število strokovnjakov v primerjavi z uslužbenci v sedežu organizacije se vsebolj veča. Danes je razmerje med njimi 10 proti 6, leta 1950 pa je bilo 1 proti 10, medtem ko se je od leta 1960 do 1965 več ko podvojilo število postojank zunaj sedeža, ki so v bistvu operacijske postojanke.

Prizadevanja UNESCO v prid razvoja so dala rezultate, ki jih je laže označiti kot rezultate popolnoma intelektualnega sodelovanja. Naj samo opozorim na pomen regionalnih konferenc za vzgojo, ki jih prireja UNESCO od leta 1960 in sicer vsaka tri leta v Aziji, arabskih deželah, v Afriki in Latinski Ameriki. Prav zaradi teh konferenc so dežele v razvoju povečale proračunska sredstva za vzgojo (danes dajejo 15 do 25 odstotkov proračunskih sredstev za prosveto), zaradi teh konferenc se je povečalo število šolarjev po vsem svetu, zlasti v osnovnih in srednjih šolah. UNESCO si na področju srednjih šol prizadeva predvsem za formiranje učnega kadra, ne gre pa prezreti kakšnih dvajset učiteljišč in pedagoških zavodov, ki delujejo v Afriki s pomočjo UNESCO. Leta 1965 so te šole dale več kot 1500 profesorjev. Omenim naj regionalne centre za proučevanje problemov šolskih gradenj, ki smo jih od leta 1961 odprli v Kartumu, Bandungu, Mexicu. Naposled tudi drži, da si UNESCO prizadeva za načrtno vzgojo in da v ta namen izvaja temeljito akcijo, ki se čedalje bolj širi, kot dokazuje vse večje število strokovnjakov, ki jih zahtevajo države članice: več kot petsto na leto.

Na znanstvenem področju je prav tako treba priznati UNESCO, da je v treh letih s svojo operacijsko dejavnostjo pripomogel k ustanovitvi petinpetdesetih politehničnih inštitutov, katerih sleherni formira od petdeset do šestdeset inženirjev in tehnikov na leto, k ustanovitvi desetih inštitutov za raziskovanje naravnih virov ter k nastanku ducata središč za znanstveno dokumentacijo na raznih področjih sveta.

Ko UNESCO s svojo dejavnostjo poudarja vzgojo in znanost v razvijajočih se deželah, skuša ustreči splošnemu sporazumevanju. Vse trdnejše je prepričanje, da vzgoja in znanost v razvijajočih se deželah ne smeta pomeniti uvožene čarovnije, marveč morata biti instrumenti, ki so nujno potrebni za takšen družbeni in gospodarski napredek, ki se ujema z deželo, to se pravi za napredek, ki si ga morajo domači priboriti sami in zase. Mednarodne instance, ki se zanimajo za razvoj, so zdaj tudi takšnega mnenja, tako da ima UNESCO veliko materialno in moralno podporo in da so njegova energija, učinkovitost in zaupanje podvojeni.

(Se nadaljuje)

Koroška na poti k svoji univerzi

Koroška univerzitetna zveza, ki je pred dobrimi dvema leti prevzela skrb in nalogo pospeševanja ustanovitve univerze na Koroškem, je imela minuli petek svoj redni občni zbor. Občni zbor je pokazal, da je bil zadnje čase napravljen na Koroškem nadaljni korak naprej k realizaciji te, za Koroško in Celovec zelo pomembne in hkrati potrebne ustanove. V proračunu za leto 1967 je deželna vlada pripravila za njo 10 milijonov šilingov, isti znesek vsebuje tudi proračun celovške mestne občine.

Tudi drugače se predpogoji za ustanovitev univerze v Celovcu zboljšujejo. Tako je državni zbor na pobudo koroških poslancev vseh treh strank že sklenil ustanovitev visoke šole gospodarsko znanstvenih ved na Koroškem. V krogih, ki se neposredno bavijo s študijsko smerjo te šole, menijo, da bi se špecializirala na eksport, turizem ter na kmetijsko in gozdarsko obratoslovje. Ker take visoke šole v Avstriji še ni, je pričakovati, da bo potreba njeno ustanovitev še posebej pospešila. V Avstriji že sedaj primanjkuje okroglo 2500 akademikov. Pri enakih tendencah, kakor jih je opažati sedaj, jih leta 1980 ulegne primanjkovati več kot 50.000, med njimi 600 akademikov na področju trgovine in 4500 na področju ved narodnega gospodarstva, je na občnem zboru 3. novembra 1965 ugotovil rektor visoke šole za svetovno trgovino na Dunaju, prof. dr. Krasensky. Tej potrebi pa bi visoka šola za svetovno trgovino mogla zadostiti šele tekom 30 let.

Predvidoma bo koroška univerza nastala na zemljiščih v mestni četrti Weidmannsdorf, kjer je celovška občina že lani poleti v ta namen rezervirala 10 ha veliko zemljišče. Koncem minulega leta je Koroška univerzitetna zveza javnosti predložila osnutek gradbenega načrta za njene potrebne objekte. Po vseh teh predpripravah hoče Koroška univerzitetna zveza začetkom prihodnjega leta pridobiti tudi prosvetno ministrstvo za čimprejšnjo realizacijo visoke šole v Celovcu.

Koroška univerzitetna zveza šteje sedaj 1468 članov, ki podpirajo njena prizadevanja. Med njimi je lepa vrsta takih, ki prizadevanja njenega vodstva pospešujejo z znatnimi denarnimi prispevki. Na prvih mestih med njimi stojijo poleg celovškega magistrata industrija magnesita v Radentheinu, Philipsove tovarne in koroška zbornica obrtnega gospodarstva. Vsako teh ustanov in podjetij je prizadevanja vodstva zveze podprlo s 30 tisoč šilingi, vrsta drugih podjetij in ustanov pa je v iste namene darovala že okoli 150.000 šilingov. Predsednik Koroške univerzitetne zveze je slej ko prej predsednik deželnega sodišča dr. Pichler, drugi predsednik je mestni svetnik dr. Romauch, dosedanjega tretjega predsednika, ministra dr. Weissa pa je zamenjal celovški odvetnik dr. Burger-Scheidlin.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost" v Pliberku

V a b i l o n a

Pevski koncert

v nedeljo 11. decembra 1966 ob treh popoldne v dvorani pri Schwarzlu v Pliberku.

Nastopajo: pevski zbor SPD „Edinost" v Pliberku
„Oktet izpod Uršlje" s Prevalj
oktet iz Raven na Koroškem.

Ob komediji „Namišljeni zdravnik":

O zdravljenju presitih ljudi in radovednosti

Človek je prav zares čudna sorta vretenčarjev: če nima skrbi, si jih napravi, drugače živeti ne more. Drugim vrstam vretenčarjev (kravam, konjem ipd.) tega ni treba.

Pračloveškemu vretenčarju (tistemu, ki še ni uporabljal orodja za delo) kajpada tega ne moremo očitati, ker še ni poznal telefona, čudovite in čudodelne iznajdbe, s katero se znebi revni denarja, petični pa dolgega časa.

Ženski vretenčarji (vsaj na kulturnem zahodu, za vzhod še ni podatkov pri roki) slovijo po radovednosti. Kdor tega ne ve, pri njih ne bo nikjer zaslovel. Učitelj, ki ne upošteva tega dejstva, se zaman trudi za uspeh v šoli.

Politika — govornika pred radijskim mikrofonom ali na televizijskem zaslonu, ki bi povedal resnico o finančnem poslovanju v državi in o podobnih državnih hišnih skrbeh brez kanca zaupljivega namigovanja na veliko lepšo bodočnost, bi kaj kmalu vsakdo imenoval tepca, če že ne idiota, strankino vodstvo pa bi ga brž nekam sunilo. Ljubimec, svetovalec, ki ne zida na tem temelju (ženske radovednosti), je pogorel, še preden se je tega zavedel.

Trgovski potnik, ki ne zna vzbuditi te mikavne ženske lastnosti, se ne bo znebil še stogljajev ne, kaj šele hladilnika, pralnega stroja ali zavarovalne police.

Ženski vretenčarji zelo cenijo zdravniško (—lepotilno) vedo, še bolj pa njene nosilce. Kadar ti pride tak zdravniški čarodej v mesto ali na vas, jih mnogo zboli za nalezljivo in neozdravljivo boleznijo, imenovano RADOVEDNOST: podajajo si vrata pri ta novem zdravniku. Tako nekako tudi v Weiglovi komediji »Namišljen zdravnik«. Razumljivo, da imajo Američanke več časa in več denarja za take sladke bajže kot pa naše delovne, skromne Korošice. A to naj nas ne moti, da se ne bi ozrli in pogledali, kako je drugje po svetu, pri »ta boljših« ljudeh, v pravljično lepi ameriški deželi. Saj imamo, kar imamo pametnega, vse iz Amerike: mleko v prahu, jajca v prahu, atomsko bombo, žvečilni gumi, jazz pri maši, upanje na Jehovo pa osebno svobodo, če kdo ni sindikalist.

Iz igre, ki jo boste gledali, pa razsodite sami, ali se nismo morda nalezli tudi živčnosti, moderne babjevernosti in še kake druge špasne navade iz Amerike...

Janko Messner

Slovensko prosvetno društvo Radiše

V a b i l o

na

MIKLAVŽEVANJE

v nedeljo 4. decembra 1966 ob pol treh popoldne v dvorani pri cerkvi na Radišah

V A B I L O

Dijaki 8. a-razreda slovenske gimnazije v Celovcu vabijo na veseloigro

NAMIŠLJENI ZDRAVNIK
(Hans Weigel)

v nedeljo 4. decembra 1966 ob pol tretji uri popoldne pri Miklavžu v Bilčovsu.

Poslovni čas

po trgovinah v decembru

V mesecu decembru bodo imele trgovine na Koroškem tudi v sobotah ves dan do 18. ure odprto. V nedeljah in praznikih trgovine ne bodo odprte, ker sta bili takoimenovani „srebrna" in „zlata" nedelja že leta 1963 odpravljeni.

Na Sveti večer 24. decembra bodo trgovine na splošno zaprle že ob 14. uri. Le slaščičarne in trgovine s cvetlicami bodo imele odprto do 16. ure.

Na Silvestrovo 31. decembra bodo trgovine na splošno zaprle ob 15. uri, trgovine z živili bodo odprle do 16. ure, slaščičarne in trgovine s cvetlicami pa do 18. ure.

Sprejem na jugoslovanskem konzulatu

Pred jugoslovanskim državnim praznikom v torek je jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Franc Pirkovič s soprogo priredil v petek zvečer v slavnostni dvorani zbornice obrtnega gospodarstva tradicionalni sprejem, ki so se ga udeležili številni predstavniki koroškega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja ter predstavniki narodnih organizacij koroških Slovencev.

Med številnimi gosti, ki so prišli na sprejem, so bili zlasti deželni glavar Sima, njegov namestnik dr. Kerstnig ter deželni svetniki Schober, Bacher in dr. Knaus, predsednik deželnega zbora Tillian in njegova namestnika dr. Mayrhofer in Pawlik, deželni poslanec Kalt, celovški podžupan Seidling, komandanti vojske, orožništva in policije, predsedniki deželnega sodišča, finančne deželne direkcije in železniške direkcije ter predstavniki konzularnih zastopstev Italije, Francije in Zahodne Nemčije v Celovcu.

Sprejem je potekal v prijetni družabnosti, pri kateri seveda tudi ni manjkalo obravnavanja več ali manj aktualnih vprašanj med Koroško in Slovenijo ter med koroškimi oblastmi in ustanovami, ki so bile na sprejemu zastopane.

Nov napredek beljaškega konzuma

V prvih desetih mesecih tekočega leta je beljaška konzumna zadruga zabeležila nov napredek. V tem času je osem svojih poslovalnic preuredila na samopostrežbo. Med njimi so tudi poslovalnice Št. Jakob, Mlinare, Lipa-Rožek in Vajškra. Preureditev je stala 3 milijone šilingov.

S temi preureditvami ima beljaška konzumna zadruga sedaj že 29 svojih poslovalnic preurejenih na samopostrežbo. V svojem poročilu zagotavlja, da bo prihodnje leto njihovo število povečala na 42, kar je zelo verjetno, ker je medtem minuli petek na Jezernici odprla že trideseto svojo samopostrežno poslovalnico.

Nova pridobitev beljaške konzumne zadruge bo prodaja svežega mesa v njenih poslovalnicah, kjer so prostori za to pripravni. S tem hoče gospodinjam še bolj skrajšati čas nakupovanja in ustreči njihovi težnji nakupovanja »pod eno streho«.

Na napredek beljaške konzumne zadruge pa ne kažejo le nove poslovalnice s samopostrežbo in uvedba prodaje svežega mesa, marveč tudi poslovni uspeh v prvih 10 mesecih. Promet zadruge se je v tem času dvignil za 6,3 odstotka in je znašal okroglo 6,5 milijona šilingov.

TO IN ONO

OD ŠMOHORA DO LABOTA

BELJAK. — V Beljaku, kjer so zadnje čase kriminalna dejanja takorekoč na dnevnem redu, sta v soboto zvečer nepoznana nepridiprava napadla dve ženski in jih hotela posiliti. V večernih urah je bila napadena Jugoslovanka Marija Kolenc, ki se je nasilneža še obranila, vendar ji je ukradel torbico s potnim listom in 500 šilingov denarja. Okoli pol noči je bila napadena druga ženska, ki se je vračala z dela domov. Tudi ta se je napadalca komaj ubranila.

HODIŠE. — V soboto je izbruhnil požar v stanovanju upokojenega pastorja Gerharda Mayerja na Rutu, pri čemer je bilo uničeno pohištvo. Škodo cenijo na 40 tisoč šilingov.

ŠKOCIJAN. — Na nedavni občinski seji je bila sklenjena gradnja vodovoda v Kamen. Oskrba naselja Grad z vodo je bila vendar začasno odložena, ker je občina Dobrla vas za priključek na svoj vodovod zahtevala prispevek 1,5 milijona šilingov. Občina in njeno prebivalstvo sta za pomoč poplavljenim krajem darovala okroglo 60.000 šilingov.

DOBRLA VAS. — Občinski svet je sklenil nakup industrijskega zemljišča in gradnjo tovarniške hale na njem. Le-to hoče dati v najem tovarni tiskarskih strojev za tkanine Johannes Zimmer v Celovcu. V ta namen je občinski svet sklenil najetje posojila v višini 8,5 milijona šilingov.

ŽELEZNA KAPLA. — Občinski svet sodi škodo, ki so jo povzročile Bela in ostali potoki v občini začetkom novembra, na 15 milijonov šilingov. Od tega odpade na škodo na cestah in poteh 6,5, na škodo na lesu 6 in na škodo na privatni imovini 1,9 milijona šilingov.

Hranilnica in posojilnica Bilčovs
r. z. z n. j.

V a b i l o n a

REDNI OBČNI ZBOR

v četrtek 8. decembra 1966 ob deseti uri dopoldne v prostorih gostilne Miklavž v Bilčovsu.

D n e v n i r e d :

1. Otvoritev, pozdrav in ugotovitev sklepčnosti
2. Izvolitev zapisnikarja in dveh overovateljev
3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
4. Poročilo upravnega odbora
5. Poročilo nadzornega odbora
6. Pregled in potrditev računskega zaključka za leto 1965
7. Sklepanje o uporabi čistega dobička
8. Razrešnica upravnemu in nadzornemu odboru
9. Volitev upravnega odbora
10. Volitev nadzornega odbora
11. Slučajnosti

V slučaju nesklepčnosti se ob upoštevanju določb o roku razglasa sklice z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu zastopanih članov.

Upravni in nadzorni odbor

Od 9. do 20. februarja 1967:

Spet drsalna revija v Celovcu

Dunajska drsalna revija bo osmič gostovala v Celovcu. Za njeno gostovanje v času od 9. do 20. februarja so priprave v polnem teku. Uprava celovškega umetnega drsališča je že obvestila turistične agencije, tisk in radio po Koroškem, Sloveniji in Hrvatski o podrobnostih prihodnjega gostovanja.

Program prihodnjega gostovanja se bo odvijal pod naslovom „Maškarade", ki ga je pripravila skupina Petter-Stolz-Gerdago. Prihodnje gostovanje bo obsegalo le 22 predstav, ki se bodo pričele ob pol treh popoldne in ob pol osmih zvečer.

Kakor pri zadnjih gostovanjih pričakuje uprava umetnega drsališča tudi pri prihodnjem gostovanju velik obisk iz Slovenije. Dnevno računajo spet s 50 do 60 avtobusi obiskovalcev iz Slovenije in Hrvatske, ki bodo v dneh gostovanja vozili v glavnem skozi Ljubeljski predor. Ob tem prometu bo uprava cest z radijsko zvezo skrbela za brezhiben promet na odseku med Zapotnico in predorom, ki je še vedno ozko grlo Ljubeljske ceste. Celovški trgovci so obljubili, da bodo imeli v tem času svoje trgovine odprte tudi v opoldanskih urah.

Medtem je prišlo v upravi Avstrijskega lesnega sejma Celovec, s katero je povezana tudi uprava umetnega drsališča, do personalnih sprememb. Zaradi gospodarskih zapletljajev je dosedanji direktor Friedrich Gutschmar odstopil, njegove posle pa je do nadaljnjega prevzel dr. Kleindienst od celovškega magistrata.

Lepa slavnost v boroveljski KESTAG

V slavnostni dvorani Koroških železarn in jeklarn v Borovljah se je minulo soboto zbralo lepo število gostov, da počastijo delojemalce, ki že dolga leta držijo podjetju svojo zvestobo, in da istočasno proslavijo tudi zaključek četrte faze racionalizacije in koncentracije tega podjetja.

Ob tej priložnosti je uprava tega podržavljenega podjetja ob navzočnosti deželnega glavarja Sime, predsednika delavske zbornice Scheiberja, podpredsednika zbornice obrtnega gospodarstva Streina, boroveljskega župana Sorga in številnih drugih slavnostnih gostov izročila priznanja 16 delavcem, od katerih delajo trije v podjetju že 45 let, ostali pa 25 let.

Priznanje so prejeli za 45-letno zvestobo podjetju Jurij Esterl, Peter Primik in Jožef Antonitsch, za 25-letno delo pa Janez Arnusch, Blaž Brežjak, Franc Harnisch, Willi Juritsch, Janez Kurasch, Maks Lakounig, Otmar Rantitsch, Robert in Uršula Schaschl, Jožef Spöck, Jožef Trattnig, Lorenc Hafner in Friedrich Türk.

V nagovorih je bilo ob tej priložnosti od več strani naglašeno, da dela KESTAG na solidnih osnovah in da je z naročili dobro založena. Nekoliko manjša naročila žlahtnega jekla, železne žice in jeklenih cevi izenačujejo večja naročila pri finalnih izdelkih, predvsem pa pri orodju. Naročila za leto 1967 zagotavljajo polno zaposlitev v podjetju.

KOLEDAR

Petek, 2. december: Bibijana
Sobota, 3. december: Frančišek
Nedelja, 4. december: Barbara
Ponedeljek, 5. december: Saba
Torek, 6. december: Miklavž
Sreda, 7. december: Ambrozij
Četrtek, 8. december: Br. i. D. M.

ZANIMIVOSTI IZ ZNANOSTI IN TEHNIKE

● Japonski zoolog Miyadi razvozlava opičjo govorico. Klic „kuan" pomeni baje „popolno kritje!" „juvsal" pomeni „gremo naprej, tukaj ni več kaj žreti!" Opice odgovarjajo svojemu vodji na ta klic „vii". Jezne opice kličejo „gagaga" ali tudi „gogogo". Preplašene vrečijo „gjaa!" Razen tega se opice sporazumevajo tudi z znamenji. Čustva naklonjenosti izražajo z ritmičnim odpiranjem in zapiranjem ustnic.

● Le malo so mogli doslej zdravniki pomagati bolnikom, ki so imeli vnetje živca trigeminus, kar se kaže z močnimi bolečinami na obrazu. Nedavno tega pa je ugotovil neki švedski zdravnik, da zdravilo proti epileptičnim napadom hitro umiri trdovratne bolečine v obrazu, 35 od 40 bolnikom je zdravilo takoj pomagalo. Vendar so se bolečine spet pojavile, ko je bolnik prenehal jemati zdravila.

● Bolnike, ki bolehajo za srčnim infarktom, večkrat zdravijo z medikamenti, ki preprečujejo, da bi se kri zgostila. Zdi se, da ta zdravila učinkujejo tudi proti nastanku raka. Tako trdi kanadski zdravnik dr. Michaels. Od 540 bolnikov, ki so jih tri leta zdravili z antikoagulatinom, je v tem času samo eden umrl zaradi raka. Po statistični verjetnosti so v tej skupini bolnikov bili trije zapisani smrti.

Proti radioaktivnosti

V nemških trgovinah se je pojavil nov proizvod, ki ga proizvajalci priporočajo za darilo najbližjim prijateljem: krema proti radioaktivnosti. Za 4,80 marke vsakdo lahko kupi kremo, za katero trdijo, da ščiti kožo pred radioaktivnim izžarevanjem.

Proizvajalci nameravajo razširiti prodajo novega proizvoda po vsem svetu. Menijo namreč, da se njihova „krema proti radioaktivnosti" ne bo rabila samo v laboratorijih, v katerih se dela z radioaktivnimi izotopi, ampak v vsaki hiši, ker predpostavljajo, da bo vsak želel imeti ustrezno zdravilo, če bi prišlo do najhujšega: atomske vojne. Na žalost ne moremo verjeti, da bi v takem primeru „krema proti radioaktivnosti" veliko pomagala.

Servis za sklepanje porok

Čisto naravno je, da se ljudje poročajo in da žele osnovati svoje družine. Velika večina ljudi ima srečo, da najdejo sami, brez kakršnekoli pomoči, ali z dobrohotno naklonjenostjo znanca ali prijatelja svojega bodočega življenjskega partnerja; precej pa je tudi takih, ki se iz tega ali onega razloga ne znajdejo dobro v življenju in ne znajo stopiti v stik z osebami nasprotnega spola.

Prav zaradi teh in takšnih, ki bi vendar radi imeli svojo družino, a tega ne morejo doseči sami, so v Pragi odprli biro za možitve in ženitve. V osemnajstih mesecih obstoja tega urada je kakšnih dva tisoč oseb obeh spolov zaprosilo za njegovo pomoč. Doslej so po zaslugah tega urada sklenili okoli tristo zakonov.

Zanimiva je tudi poklicna sestava kandinajde pomoč pri omenjenemu uradu.

Od 1000 oseb, ki so zaprosile za posredovanje tega zavoda, je bilo 473 žensk in 527 moških.

Med moškimi, ki so sklenili znanstva prek tega urada, je bilo 170 mladeničev, ki niso imeli nobenih zvez z ženskami, preden so se obrnili na urad, 87 je bilo ločenih, 87 vdovcev, medtem ko so preostali imeli sicer dovolj stikov z ženskami, vendar se jim ni nikoli posrečilo, da bi se samostojno odločili za to ali ono partnerko.

Pri ženskah jih je bilo 101 popolnoma svobodnih, 97 vdov in 71 ločenk.

Največ kandidatov za poroke, ki so se obrnili na ta servis, je imelo 30 let, medtem ko je bila večina kandidatk med 25 in 35 leti. Najmlajši kandidat je imel 16 let, najstarejši pa kar 86. Zadnji se je po dvomesečnem posredovanju urada nazadnje le poročil.

Zanimiva je tudi poklicna sestava kandidatov. Med ženskami je največ uradnic, za njimi pridejo na vrsto ženske s fakultetno izobrazbo, nato upokojenke in nazadnje delavke. Pri moških so na prvem mestu prav tako uradniki, za njimi so na vrsti ljudje s fakultetno izobrazbo, nato delavci, medtem ko so upokojenci na zadnjem mestu.

Ženske in moški, ki prosijo urad za pomoč, navadno v svojih prijavah omenjajo, „da ljubijo naravo", da so „inteligentni", „skromni", „nežni", „čustveni".

Kandidati, zlasti moški, v veliki večini navajajo za posebno odliko, da imajo „avtomobil", „vseljivo stanovanje", nekateri dodajajo, da „imajo vikendsko hišico". Skoraj vsak kandidat trdi, da je abstinent in da ne kadi.

Zanimivo je, da je bilo od 473 žensk, ki so iskale pomoč urada, le 23 takih, ki so iskale nekadilce, medtem ko abstinenta ni iskala niti ena.

Naselje znanosti na Luni

Opazovalnice za proučevanje našega osončja

»Opazovalnice na umetnih satelitih, na Luni in morda kdaj kasneje tudi na Marsu bi nam omogočile raziskavo sončne okolice po bistveno novih metodah, kakršne niso mogoče na zemeljski površini,« piše doktor fizike in matematičnih ved V. Krat v sovjetskem tedniku »Nedelja«. »Naše predstave o raznih pojavih in o fizikalnih procesih v jedru Sonca in zvezd se utegnejo obogatiti s fantastičnimi odkritji.«

Vse kaže, da bo treba laboratorij in tudi naselje za znanstvenike zgraditi pod Lunino površino. Človek na Luni se bo mogel zaščititi pred sončnimi žarki le tako, da si bo pod vrhnjo plastjo Lune izkopal in opremil »brlog«. Seveda pa bodo morali biti na prostem teleskopi in drugi potrebni aparati, zato bodo raziskovalci v presledkih prihajali iz sovjetskih zaklonišč na površje, kjer bodo uravnavali aparature in zbirali podatke avtomatičnih instrumentov.

Luna nima ozračja, torej njeno površje ni zavarovano pred meteoriti, ki dosegajo hitrost do 10 km v sekundi. Tak meteorit bi razbil aparaturo, če bi trčil vanjo, zato bodo popravila bržkone razmeroma pogosta.

V največji nevarnosti bodo teleskopska ogledala, ki jih utegnejo poškodovati drobceni meteoriti. Po vsej verjetnosti jih bo treba pogosto menjavati, to pa hkrati pomeni, da jih bodo morali znanstveniki kar sami izdelovati. Lunina težnost je šestkrat manjša od zemeljske, torej bo mogoče izdelovati velika ogledala za velike teleskope, ki bodo tam znatno lažji, kot so na Zemlji.

Ljudje bodo na Luni živeli in delali v laboratorijih z umetnim ozračjem. Zrak bo imel normalen pritisk in običajen odstotek kisika, posebne naprave pa bodo uravnavale temperaturo. Skratka, poskrbeti bo treba, da se bodo ljudje, ki bodo delali v observatoriju na Luni, počutili »skoraj tako kot doma«.

Znanstveniki več dežel razmišljajo, o graditvi raziskovalne postaje z mednarodno zasedbo. Krat je dejal, da pripravljajo osnutke za observatorij, ki bi bil pravo znanstveno središče.

Ugodne posledice solz

»Joči, to te bo olajšalo!«

Ta stari nasvet ljudske modrosti je newyorški psihiater dr. Jorst A. Merloo tudi znanstveno utemeljil: »Dober jok,« tako zatrjuje ameriški zdravnik, »je vreden več kot vsa pomirjevalna sredstva skupaj.«

Znano je, da uničuje slana voda, ki jo izločajo naše solzne žleze, bakterije in varuje naše oči pred raznimi vnetji. Po mnenju dr. Merlooja je ta voda prav tako potrebna za naše duševno ravnovesje.

»Solze omogočajo sprostitev živčne napetosti,« trdi ameriški psihiater v zadnji številki revije Medicina in higiena.

V Dovru so med zadnjo vojno prebivalci z občudovanja vrednim pogumom prenašali nemške bombne napade, ki niso prenehali ne podnevi ne ponoči. Ko so zavezniki končno osvobodili belgijsko obalo in onemogočili nadaljnje rušenje mesta, je nenadoma pričel teči skupni potok solza.

»Vse pretveze so dobre,« trdi nadalje psihiater, ki vidi v nekaterih oblikah ganjenosti, meječih že na smešno, podzavesten poskus, da bi se rešili stalnih skrbi. Neka ženska se je n. pr. jokala zaradi bolezni svoje mačke, zato ker so jo njene zakonske težave privedle do živčne pobitosti.

»V vseh primerih,« pojasnjuje ameriški psihiater,« so solze poskus, da bi si znova pridobili mir in varnost fetusa, človeškega zaplodka, varnost dobe, v kateri je bil organizem ves potopljen v maternični tekočini, solze skušajo pregnati ali vsaj oddaljiti boleče agresije.«

Nič naj bi ne bilo bolj nevarno kot zadrževati solze. Pri nekaterih otrocih, ki požirajo solze, opažamo krče obraza. Študent, ki pričakuje, da bo uspešno opravil izpit ali padel, v trenutku skoka občuti — ker se ne upa jokati — nenadno potrebo po izpraznjenju mehurja.

Dr. Merloo je tako zelo prepričan o ugodnih posledicah solz, da jih je med zadnjo vojno uporabljal za zdravljenje. »Da bi pomagali vojakom, paraliziranim od strahu v psihološkem šoku, smo jih skušali na več načinov pripraviti do joka, pri čemer smo uporabljali vonj amoniaka, etra ali celo surove čebule. Obenem smo jih skušali prisiliti, da bi se spominjali najbolj bolečih doživetij. Pacient, ki je bil vse do tega trenutka ves napet, suhih oči, ki je kar preveč obvladal sebe, je nenadoma bruhnil v jok. Njegove tegobe pa so se tem bolj razpršile, čim bolj je ihtel.

Ne da bi se zatekali k tako močnim sredstvom, kakršne je uporabljal ameriški psihiater, smo prepričani, da prinese izdaten jok od časa do časa človeku sprostitev od napetosti sodobnega življenja.

Večja storilnost ob dobri volji in glasbi

Po svetu je čedalje več zanimanja za glasbo, posneto na plošče in magnetofonske trakove ki jo potem oddajajo po zvočnikih. „Glasbena spremljava" se je doslej uveljavila med drugim v zdravniških in zobozdravstvenih čakalnicah, v restavracijah in v tovarniških obratih, zdaj pa povpraševanje po njej tudi že majhna podjetja in posredovalnice nepremičnin.

Izbrana glasba je vestno prilagojena značaju dela v določenem prostoru. Neka londonska posredovalnica za nepremičnine je n. pr. ugotovila, da se interesenti mnogo prej odločijo za nakup stavbene parcele ali hiše, če jih ustrezna glasba spravi v dobro voljo.

Po zaslugi glasbe se zaradi dobre volje veča storilnost v tovarniških obratih. Ustrezne skladbe donijo iz zvočnikov zjutraj kake četrt ure pred delom, potem pa v določenih presledkih, ki so krajši proti koncu delovne izmene. Da se ljudje ne bi po delu, ko so utrujeni, jezili med prerivanjem pri izhodu iz tovarne, jim spet vrtijo skladbe kakih deset minut; glasba jih pomiri, tako, da dobre volje odhajajo domov. Podjetje, ki skrbi za glasbo, prilagojeno določenemu delu, preizkuša zdaj sistem „bele glasbe", ki naj bi delovala kot neke vrste dodatno anestetično sredstvo v operacijskih dvoranah.

ROBERT MERLE 11

Odprl sem geometrijo in pričel prebirati nologe za naslednji dan. Vendar se nisem mogel zbrati. Vrgel sem knjigo na mizo, poiskal čevlje in jih pričel loščiti. Usnje se je kmalu lesketalo in začutil sem nekako zadovoljstvo. Potem sem čevlje skrbno položil na tla ob vznožju postelje; pri tem sem pazil, da so bile pete lepo skupaj, natančno ob črti parketa. Nato sem obstal pred ogledalom na omari, in ko da bi mi zapovedal neki notranji glas, sem stopil v pozor. Skoraj polno minuto sem potrpežljivo in pozorno ogledoval v zrcalu svojo držo, in ko je bila drža zares neoporečna, do kraja izpolnjena, sem si pogledal naravnost v oči in počasi ter razločno, ne da bi pogoltnil en sam zlog — da natančno tako, kakor je nekoč izgovarjal besede moj oče, ko je molil — sem zlogoval: „Meine Kirche ist Deutschland!"

Potem sem se slekel, leget v posteljo, vzel s posteljne omarice časopis ter pričel prebirati novice s fronte. Prebral sem vse, od prve do zadnje vrstice. Na kolodvoru je ura odbila devet. Časopis sem zganil, ga odložil na posteljno omarico in se stegnil v postelji. Oči sem imel odprte, a sem bil pripravljen, da jih zaprem, brž ko bo v sobo stopila mati in ugasnila luč. Slišal sem, kako so vrata sobe, v kateri sta spali moji sestri, nalahno zaškripala, potem so mehki koraki nog v copatih šli mimo moje sobe. Zdaj so zaškripala vrata materine sobe, škrtnil je zapah, mati onkraj vrat je nekajkrat zakašljala in hišo je objela tišina.

Ležal sem nepremično in čakal še kakšno minuto. Potem sem spet vzel v roke časopis in pričel znova prebirati članke o vojni. Čez nekaj časa sem pogledal na uro. Bilo je pol desetih. Odložil sem časopis, vstal in ugasnil luč.

Prvega avgusta leta 1916 sem tretjič zbežal od doma. Tokrat se mi je po zaslugi majorja Güntherja posrečilo, da so me sprejeli v B. N. Regiment 23 v mestu B. Takrat sem imel petnajst let in osem mesecev.

Vaje so potekale hitro, bile skoraj prenapete. Bil sem majhen, toda za svojo postavo že kar močan. Odlično sem prenašal napore v kasarni. In imel sem veliko prednosti pred drugimi rekruti: znal sem že jezditi, saj sem nekaj počitnic prebil na neki kmetiji pri Mecklenburgu. Predvsem pa sem imel rad konje. Ni bilo samo to, da sem rad jezdil. Konje sem rad gledal, rad čistil in duhal njihov vonj, skratka, rad sem bil pri njih. V kasarni sem kmalu zaslovel kot sila uslužen tovariš, saj sem rad prevzemal dežurno službo v konjušnici razen svoje tudi za druge. Toda pri vsem tem ni šlo za nikakšno velikodušnost: samo rad sem bil pri živalih.

Tudi kasarniški dril mi je nudil vse polno užitkov. Ves čas sem mislil, da že vem, kaj pravzaprav je kasarniški dril, kajti življenje doma je potekalo sila urejeno in načrtno, odrejeno po urah. V kasarni pa je vendarle bilo vse kaj drugega. Doma so kdaj pa kdaj kljub vsemu nastopili prazni, nepredvideni trenutki. V kasarni pa se je življenje res odvijalo kakor po traku. Najraje sem imel vaje z orožjem. Zaželel sem si, da bi vse življenje bilo podobno razstavljanju in sestavljanju orožja: potekalo bi, kot bi pritiskal zdaj na ta, zdaj na drug vzvod. Zjutraj, brž ko so zazvonili budnico, sem si umislil nekakšno igrico, ki sem se je posluževal prav s pridom, pri tem pa sem poskrbel, da je niso opazili moji tovariši. Vse svoje početje, kakor na primer vstajanje, umivanje, oblačenje, sem razbil na posamezne gibe: 1, odvreči odejo — 2, vzdigniti noge — 3, položiti noge na tla — 4, postaviti se na noge... Ta igrica me je nopolnjevala z nekim posebnim zadovoljstvom in z nekakšnim občutkom varnosti. Tako sem si določil gibe za vse učne ure in niti enkrat se nisem zmotil. Verjetno bi štel svoje gibe ves dan, tudi na vežbališču, a sem se bal, da bi tovariši nazadnje opazili mojo igro, če bi trajala predolgo.

Rittmeister Günther nam je ven in ven s sončnim obrazom govoril, da se bomo „v kratkem premaknili, da, Herrgott, premaknili se bomo", pesimisti pa so rekali, da je njegova radost v bistvu samo „umazana burka" in da so nas prav gotovo določili za rusko fronto. Nekega jutra pa smo dobili povelje, naj odidemo v skladišče po nove uniforme. Pred skladiščnimi vrati smo se postavili v vrsto in brž ko so prišli iz skladišča prvi naši tovariši z novimi zavitki, smo videli, da so dobili rumenosivo uniformo s kolonialno vojaško čelado. Vso vrsto je kakor električni tok prešinila ena sama beseda, ki je naposled od prenapete radosti in olajšanja eksplodirala v krik: „Türkei"!

Takoj nato je prišel k nam rittmeister Günther. Bil je ves nasmejan. Okrog vratu je imel pripeto bleščeče se odlikovanje „za zasluge", ki so mu ga podelili pred nekaj dnevi. Ustavil je nekega dragonca in nam kos za kosom razkazal, kaj je v naših zavojih. — „O, precej mark je stalo vse tole," je rekel. Ko je prišel do kratkih hlač, jih je razgrnil pred nami, jih obesil na konico prsta, šegavo pomahal z njimi in rekel, da nas „armada oblači v kratke

Otrok in dolžnosti

Nekateri starši menijo, da mora otrok brezskrbno uživati svojo mladost, življenjske skrbi in težave da bodo že same dovolj hitro prišle. Drugi spet zahtevajo, naj se otroci zgodaj privadijo na dolžnosti, ker da se bodo le tako znašli v življenju. Kaj je pravilno? Zlata sredina.

Otroci hočejo zaposlitev. Hočejo biti enaki odraslim in z delom dokazati, da so že »veliki«. Tudi starejši otroci radi dokažejo svojo sposobnost, če jim le daste priliko. Seveda govorimo tu o zaposlitvi, ki je primerna starosti in razvojni stopnji otroka, ne pa o pravem delu.

Vsaka pomoč pri delu za otroka ni primerna. Otrok nikakor ne sme nositi težkega vedra s premogom, čeprav je na videz dovolj močan za to. Posledica težkega fizičnega dela je včasih slaba drža, ki jo je komaj mogoče ozdraviti. Otrok naj tudi ne nese polne mreže iz trgovine domov. In kolikokrat desetletni otroci na rokah prenašajo mlajše bratce in sestrice, ne da bi jim mati to preprečila. So tudi druga nevarna dela, ki jih nikoli ne smete prepustiti otroku: čiščenje oken, vtikanje stikala, nalaganje peči, sežiganje smeti na vrtu ali rezanje kruha. Dovolj drugih opravil je, pri katerih bo otrok lahko našel primerno delo in zabavo obenem, in bo lahko ponosen na dosežen uspeh.

Otroka primerne starosti lahko pošljemo na majhen »izlet« do poštnega nabiralnika, k sosedi, v trgovino ali k peku. Seveda se bodo spočetka pripetile manjše nezgode: otrok bo izgubil denar za mleko, pismo mu bo padlo v lužo, žemlje se bodo skotalile iz vrečke. Kaj naj stori mati v tem primeru? Naj zatisne eno oko. Ena pohvala pomeni mnogo več kot mnogo graj. Otrok bo opravljal delo, ki so mu ga zaupali, z veliko vnemo in resnobo, tega naj odrasli nikar ne pozabijo. Mati bo potrebovala mnogo potrpljenja, da ne bo oštela otroka, ki ji je s tem, da je hotel pomagati, samo pripravil novo delo.

Od petega leta dalje lahko naložite otroku manjše dolžnosti, ki naj jih redno izpolnjuje. Otroka morate prepričati, da je njegovo delo potrebno in pomembno. Treba mu je pojasniti, da s svojim delom razbremeni očeta in mater. Otrok naj nikoli nima občutka, da njegovo delo ni priznano. In če je treba delo še enkrat opraviti, ker ga otrok ni izvršil dovolj temeljito, potem izvršite to v otrokovi odsotnosti. Otrok noče opravljati le priložnostnih poslov, temveč hoče biti tudi odgovoren. In to odgovornost mu morate v okviru njegovih možnosti mirno prepustiti. Odrasli naj se vmešajo šele tedaj, ko grozijo večje napake ali nezgode. V splošnem pa naj otrok ravna samostojno. Le v tem primeru bo imel namreč veselje z delom. Če odrasli stalno bdijo nad njim in mu dokazujejo, da znajo bolje kot on, bo otrok izgubil veselje, kar je razumljivo.

Ali naj otroka za njegovo delo poplačamo? Načelno ne; otrok naj ve, da je njegovo delo usluga, za katero ga sicer pohvalijo, ne dobi pa zanjo denarja. Odrasli pa morajo biti dovolj širokosrčni, da otroka nagradijo za posebno dobro opravljeno nalogo, za skrbnost in previdnost. Otrok pač potrebuje priznanje.

Otroci torej morajo imeti male dolžnosti, na katere se privadijo in ki jim dajejo več samozavesti. Otroku dajte razumeti, da »sme pomagati«, ne da »mora pomagati«.

Temperatura jedi in pijač

Jed mora tekniti. Kadar tekne, pridejo na svoj račun vsa človeška čutila. Vendar ne velja to za vse starostne dobe. Novorojenček še nima razvitih vidnih in slušnih zaznavanj. Pri naravnem nagonu mu pomagata vonj in otip. In prva zadovoljitev teh morda še dolgo deluje v podzavesti, tudi v poznejših letih. Kadar pa odrasel človek je z užitkom, delujejo pri njem zavestno vsa čutila.

Znano je, da jemo najprej z očmi. Vonj in okus sta skoraj neločljivo povezana. Kadar smo nahodni, jemo tudi najboljšo jed, kakor bi jedli slamo. Marsikatera kuharica jedi sploh ne pokuša, temveč jo samo povonja — podatek je zanesljiv. Užitek pri jedi poveča tudi šum, ki ga slišimo, ko ugriznemo v dobro zapečeno rezino kruha, opečen kos mesa. Občutek na jeziku je pri trdih in gostih jedeh drugačen, kot pri tekočih in redkih. Zato je važna tudi konsistenca jedi. Čista juha, ki se nam zdi zelo slana, bi bila legirana odličnega okusa. Dobra kava ne sme imeti vodenega videza. Omake in kreme so bolj ali manj okusne tudi zaradi gostote.

Na okus pa najbolj vpliva temperatura jedi. Zato je za marsikatero jed predpisano že v receptu: postrežemo takoj, damo na mizo še toplo, jed ponudimo dobro ohlajeno in podobno.

Jedi, ki naj pridejo na mizo tople, ponudimo v posodah, v katerih smo jih pripravili (jensko steklo ali proti ognju odporni porcelan) ali pa si pomagamo tako, da krožnike prej dobro segrejemo.

Razen tega moramo pri pripravljanju jedi paziti še na nekaj. Ko jih začinjamo, moramo vedeti, ali jih bomo ponudili tople ali hladne. Vroča kava ki se nam zdi grenka, bo na primer precej bolj sladka, ko se bo ohladila. Torej manj sladkorja za hladno kavo! Meso za mrzlo pečenko moramo nekoliko bolj začiniti, kot za toplo, da ne bo premilega okusa. Ledene sladice bolj sladkamo, kot tople ali mlačne. Navadne sorte vin so boljše, če so primerno ohlajene, plemenitih sort pa ne smemo nikdar preveč ohladiti.

Prevroče ali premrzle jedi in pijače niso zdravju v prid. Navadno menijo, da so temperature nad 55 in pod 0 stopinj C neprimerne za želodec, črevesje in druge organe.

Jedem in pijačam, ki stoje dalj časa v hladilniku, pade temperatura znatno. Zato moramo biti silno previdni, posebno kadar je želodec še prazen, da ne pride do želodčnih motenj. Še bolj kot pri odraslih, bodimo previdni pri otrocih, ki vrh vsega tako radi pijejo v prevelikih požirkih. Če ne gre drugače, naj pijejo s slamico.

Mumps pogostna otroška bolezen

Mumps — ali kakor ga strokovno imenujemo parotitis epidemica, kar bi po naše pomenilo epidemično vnetje priušesne slinavke — je dokaj pogostna otroška bolezen. Že samo ime — epidemična — pa pove, da se bolezen pojavlja v manjših ali večjih epidemijah. Povzroča jo virus, ki ima posebno privlačnost za tkivo obušesne žleze slinavke.

Bolezen se začne z visoko vročino, mrzlico, slabim počutjem, skratka z vsem, s čimer se začno skoraj vse infekcijske bolezni. Mlajši otroci pa pri tej bolezni tudi pogosto bruhajo. Po dveh do šestih dneh močno zateče ena, včasih pa tudi obe priušesni slinavki hkrati. Obraz dobi značilno obliko, ne preveč redko pa zatečejo tudi druge slinavke v ustnem obroču, kar spremljajo bolečine pri žvečenju in požiranju in pa močno povečano izločanje sline.

Ti znaki polagoma popuščajo, v ogromnem odstotku se bolezen po sedmih do desetih dneh umiri in otrok brez posledic ozdravi. Ker posebnega zdravila za bolezen pravzaprav ne poznamo, si pomagamo le s sredstvi proti vročini in bolečinam; dobro je izpiranje ustne votline z močnim žajbljevim čajem.

Drobni nasveti

- Uvelega peteršilja ne dajte v vodo, temveč ga samo malo poškropite z njo, nato pa ga pokrijte s krožnikom. Sicer pa lahko daste uvelo zelenjavo v mrzlo vodo, v kateri ste raztopile žlico jedilne sode.
- Kadar lupite čebulo ali ribate hren, res ni treba jokati: dajte si v usta kos kruha ali pa režite čebulo nad toplim štedilnikom.
- Če so gostje pri mizi malo bolj razigrani, so kozarci v nevarnosti. Če vložite kozarce v mrzlo slano vodo, jih prekuhate in spet pustite, da se voda ohladi, bodo čvrstejši.
- Žarko olje lahko še uporabljate, če ga precedite skozi krpo, na katero ste naložile nekaj koščkov bukovega oglja. Nekateri žarko olje prevro in v vrelo pomočijo kos kruha, ki se navzame žarkega okusa.

Sobne rastline pozimi

Začeti moramo pri dejstvu, da ima vsaka rastlina svoje zahteve in je torej težko določiti splošno veljavna pravila. Kljub temu si poskušajmo pogledati, katerih najtežjih napak se moramo izogibati in kakšne so splošne norme.

Nasploh potrebujejo sobne rastline dovolj svetlobe, ne smejo pa biti izpostavljene direktnim sončnim žarkom, prav tako kot zračnim tokovom. V mestnih stanovanjih je običajno preveč toplote, zato je treba rastline namestiti na hladnejšem mestu, ki pa tudi ne sme biti premrzlo. Nikakor pa jih ne smemo imeti v bližini peči ali radiatorjev.

Paziti moramo tudi na to, da lončki ne bodo v neposrednem stiku s tlemi, ker korenine edinole na ta način ne bodo čutile temperaturne razlike med hladnejšim podom in ozračjem. Škodljivemu stiku se lahko ognemo tako, da postavimo lonček na leseno ploščico, krožnik ali podstavek iz poroznega materiala.

Če hočemo obvarovati svoje rastline pred mrazom, jih moramo namestiti v primerni razdalji od oken. Steklene površine (kadar nimamo dvojnih šip) namreč prevajajo hlad, ki ga jasno zaznavajo bližnji listi rastlin.

Bilo bi logično pomisliti, da rastlin tudi ne smemo izpostaviti svežemu zraku. Vendar pa je zrak zelo važen za njihovo dobro uspevanje, zato se ga ne smemo izogibati, z enim samim pridržkom. Kadar namreč odpremo okna, je treba lončke odnesti v najoddaljenejši kot sobe, tako da jih tok mrzlega zraka ne doseže.

Priporočljivo je, da rastlin v slabem letnem času ne puščamo na prostem, čeprav se nam zunanja temperatura ne zdi prenizka. Tudi v južnih krajih ne izpostavljajo sobnih rastlin polnemu soncu.

Ko izbiramo v stanovanju primeren prostor za rastline, jim izberimo prostoren in zračen življenjski prostor. Rastline namreč ne prenašajo neposredne bližine tujih teles. Če jih bomo dolgo časa pustili ob zidu ali pohištvu, bodo listi začeli temneti in se sušiti. To pomeni, da rastlina trpi in da jo je treba prestaviti. Lahko pa zraven damo še eno rastlino, s čimer bomo prihranili na prostoru in pridobili na dekorativnosti.

Poskusite!

STAJERSKE BRŽOLE

Potolci in posoli 6 do 7 bržol, kani nanje čebulin sok in jih hitro speci z obeh strani. Pečene zloži v drugo kozico drugo vrh druge, med vsako pa deni kotček sardelnega masla, jih pokrij in pusti tako nekaj minut. V ponev, v kateri so se pekle bržole, vlij malo čiste goveje juhe. Potem zloži bržole na krožnik in polij s to polivko.

MADŽARSKI GOLAŽ

Zreži 1,5 kg pljučne pečenke na debele kocke, posebej pa za veliko žlico prekajene slanine. Oboje deni v kozico, posoli in potresi za nožev vrh s papriko, prilij 4 žlice vina, poldrugo osminko litra vode ali juhe, pokrij in počasi praži, da bo mehko. Potem zarumeni na presnem maslu žlico ribanega kruha, lahko tudi ščepec drobno sesekljanega česna, prelij še z juho in vse dodaj mesu. Treba je še malo prevreti, preden serviramo.

---

hlače, se pravi v majhne fantiče, da se nas Angleži ne bodo preveč bali". — Dragonci so bušili v smeh in eden izmed njih je rekel, da bodo „ti fantiči napodili Angleže kakor kure". — Rittmeister je na to rekel: Jawohl, mein Herr!" čez nekaj časa pa je še povedal: „Ti piškavi Angleži posedajo ob Nilu, pijejo čaj in brcajo žogo, mi, bei Gott, pa jim bomo pokazali, da Egipt ni čajnica in ne nogometno igrišče!"

Ko smo prispeli v Konstantinopel, nas niso odposlali v Palestino, kakor je bilo rečeno prej, temveč v Irak. Vlak smo zapustili v Bagdadu, potem pa je ves odred zasedel konje. V kratkih etapah smo prispeli do majhnega, revnega naselja z dolgimi in nizkimi bajtami iz ilovice, ki so mu rekli Fellaliech. Okrog naselja je bilo nekaj utrjenih postojank. Naše taborišče smo postavili približno dvesto metrov stran od turškega.

Natanko teden dni po našem prihodu — bil je čudovito jasen dan — so nas Angleži zasuli z bombami, potem pa napadli s hindustanskimi četami.

Okrog poldne je neki nižji oficir vzel tri može — Schmitza, Beckerja in mene — in težko strojnico. Odpeljal nas je precej naprej, na desno krilo naših sil, v neki odročen strelski jarek, skopan v pesek in dokaj plitek. Pred nami se je razstezala nepregledna planjava, tu in tam posejana s šopki palmovih gajev. Hindustanski strelski jarki so tekli skoraj vzporedno z našimi. Čisto natančno smo jih lahko videli.

Vkopali smo strojnico in oficir je rekel s suhim glasom: „Kdor preživi, odnese strojnico nazaj.

Schmitz se je obrnil proti meni. Njegova debela lica so prebledela in komaj je stisnil skozi svoje zobe:

„Si slišal?"

„Becker!" je zavpil nižji oficir.

Becker je sedel za strojnico, stisnil zobe, oficir pa je rekel:

„Streljaj, kadar hočeš!"

Tedaj pa so okoli nas začele pokati granate in Becker se je zvalil na hrbet. Ko sem ga pogledal, sem videl, da nima več obraza.

„Schmitz!" je zavpil nižji oficir in zamahnil z roko.

Schmitz je Beckerjevo truplo potegnil stran. Lica so se mu tresla.

„Los, Mensch!" je kriknil nižji oficir.

Schmitz je sedel za strojnico in pričel streljati. Po obeh licih so mu tekli potočki potu. Nižji oficir se je za nekaj korakov odmaknil na desno stran našega strojniškega gnezda in niti toliko ni poskrbel, da bi si naredili kritje. Schmitz je preklinjal med zobmi. Tedaj je suho počilo, zasul nas je dež peska, ko pa smo spet privzdignili glave, oficirja ni bilo nikjer več.

Schmitz je rekel:

„Pogledat grem."

In odplazil se je na desno. Opazil sem, da je na njegovih podplatih manjkalo precej žebljev.

Preteklo je nekaj trenutkov. Potem se je Schmitz spet prikazal, bled kakor prt. In z medlim glasom povedal:

„Na dvoje ga je presekalo."

Nato je nadaljeval tiše, ko da bi ga oficir utegnil še slišati:

„Norec! Takole pokonci hodi pod granatami! Kaj neki si je mislil? Da bodo merili čezenj?"

Sedel je nazaj za strojnico, a ni več streljal. Ne, niti zganil se ni. Slišati je bilo streljanje topov precej daleč na levi, odkar pa je naša strojnica utihnila, nas niso več zasipali z granatami. Kar čudno je bilo videti, ko je na našem področju zavladal tak mir, medtem ko so bile druge črte vse v ognju.

Schmitz je zajel prgišče peska in ga počasi spuščal med prsti. In z nejevoljo na obrazu je rekel:

„Če pomislim, da se bojujemo za tole!"

Potem se je počasi z licem naslonil na strojnico, a namesto da bi pričel streljati, je od strani vrgel pogled proti meni in rekel:

„In zdaj, če . . ."

Opazoval sem ga. Ves je bil sklonjen naprej, njegovo debelo lice se je zajedalo v strojnico in njegov lutkasti obraz je bil napol obrnjen proti meni.

„Sicer pa," je spregovoril, „svojo dolžnost smo storili."

Potem je še dodal:

„In drugih ukazov nimamo."

Ker mu še vedno nisem odgovoril, je nadaljeval:

„Razen tega je oficir rekel, naj preživeli odvlečejo strojnico nazaj."

Jaz pa sem mu suho odbrusil:

„Oficir je rekel: Kdor preživi!"

Schmitz se je nepremično zazrl vame. Njegove porcelanaste oči so se širile.

„Junge!" je rekel. „Si ponorel ali kaj? Bi pa res bilo neumno, če bi čakala, kdaj bo eden izmed naju šel k hudiču!"

Gledal sem ga in mu nisem odgovoril.

„Saj bi bilo blazno!" je nadaljeval Schmitz. „Mirne duše se lahko vrneva v taborišče. Nihče naju ne bo zaradi tega črno gledal. In nihče ne ve, kaj nam je naročil oficir."

Približal se mi je s svojo debelo, okroglo glavo in me prijel za roko. Jaz pa sem brž izmaknil svojo roko.

„Herrgott!" se je zavzel Schmitz. „Jaz imam ženo! In tri otroke!"

Zdaj je premolknil, čez čas pa je nadaljeval z odločnim glasom:

(Se nadaljuje)

za oddih in razvedrilo

O. HENRY

Arabska noč na Madison Squareu

Carsonu Chalmersu, v stanovanju blizu trga, je Phillips prinesel večerno pošto. Med vsakdanjo pošto sta bili tudi dve pismi z znamko tuje dežele.

V eni izmed obeh pošiljk je bila slika ženske, v drugi pa zelo dolgo pismo, ki ga je Chalmers dolgo prebiral. Pismo je pisala druga ženska in v njem je bilo polno strupenih bodic, zavitih v laskave fraze in ošiljenih z zlobnimi namigi, ki so leteli na žensko na fotografiji.

Chalmers je raztrgal pismo na tisoč drobnih koscev in začel z dolgimi koraki meriti dragoceno preprogo po dolgem in počez. Tako se vede žival, ki so jo iz pragozda prepeljali v tesno kletko, in tako se vede mož, ki se je zapletel v pragozd dvomov.

Počasi je premagoval svoj nemir. Preproga ni bila čarobna. Dolga je bila le pet metrov. Tri tisoč milj ni mogla premostiti.

Prikazal se je Phillips. Phillips ni nikoli vstopil; nenehno se je prikazoval, kot duh.

»Ali boste večerjali tu, gospod, ali zunaj?« je vprašal.

»Tukaj,« je rekel Chalmers, »in čez pol ure.«

Otrplo je prisluhnil januarskemu vetru, ki je zavijal po ulici kot Eolova trobenta.

»Počakaj,« je rekel izginjajočemu duhu. »Ko sem se čez trg vračal domov, sem videl dolgo vrsto mož, ki so na nekaj čakali. Nekdo je stal na nečem in jim govoril. Zakaj ti možje čakajo v vrsti in zakaj so tam?«

»To so brezdomci, gospod,« je rekel Phillips. »Mož, ki stoji na klopi, jim skuša dobiti prenočišče. Ljudje prihajajo in mu dajejo denar. Potem jih pošlje toliko, za kolikor ima denar, v kakšno prenočišče. Zato stojijo v vrsti — tisti, ki prej pride, prej dobi posteljo.«

»Preden pripraviš večerjo,« je rekel Chalmers, »pripelji enega teh mož. Večerjal bo z menoj.«

»Ka— ka-katerega,« je prvič v dolgoletnem službovanju zajecljal Phillips.

»Izberi enega pri koncu vrste,« je rekel Chalmers. »Glej le, da bo kolikor toliko trezen — in če bo malo bolj čist, mu tudi ne bom štel v zlo. To je vse.«

Za Carsona Chalmersa je bilo precej nenavadno, da se je šel kalifa. Toda tistega večera je čutil, da navadni pripomočki proti melanholiji ne bodo zalegli.

Nekaj živahnega in izrednega, nekaj posebno dišečega in arabskega bi pregnalo njegovo turobno razpoloženje.

V pol ure je Phillips opravil svoje dolžnosti sužnja svetilke. Natakarji iz restavracije spodaj so pripravili skupno večerjo. Jedilna miza, pogrnjena za dva, se je veselo blestela v luči rožnato zasenčenih svečnikov.

In zdaj je Phillips kot da bi najavljal visokega dostojanstvenika — ali pa obtoževal vlomilca — pripeljal tresočega se gosta, ki ga je bil izbral iz vrste čakajočih prenočevalcev.

Nasploh pravimo takšnim ljudem izgubljenci. Če naj bi ta izraz uporabili v tem primeru, bi morali reči, da je šlo za izgubljenca, ki je zdrsnil v prepad skozi ogenj. Še vedno je obraz omahujočega potepuha osvetljeval iskriv notranji žar. Stal je v luči sveč, kot temen madež na razkošni opremi stanovanja. V obraz je bil bledo zelen, poraščen skoraj do oči z gosto rdečo brado. Phillipsu se ni posrečilo, da bi mu poravnal dolge svetlo rjave lase, na katerih se je poznal odtis klobuka, ki ga je imel zmeraj na glavi. Oči so bile polne brezupnega, zvitega kljubovanja, kot ga je videti v očeh zveri, ki so jo zasledovalci dobili v past. Ponošen plašč je imel visoko zapet, tako da se je izpod njega videl le košček pripetega ovratnika. Vedel se je nenavadno sproščeno. Chalmers je vstal.

»Zelo bi me veselilo,« je rekel, »če bi bili tako ljubeznivi in mi pri večerji delali družbo.«

»Pišem se Plumer,« je s hripavim in jeznim glasom rekel pocestni gost. »Vedno rad vem, s kom večerjam.«

»Pravkar sem hotel reči,« je nekam naglo nadaljeval Chalmers, »da sem Chalmers. Ali hočete, prosim, sesti?«

Plumer je sedel. Videti je bilo, kot da je že sedel pri podobnih mizah. Phillips je postregel s sardelami in olivami.

»Prav!« je zinil Plumer. »Torej se bo stvar odvijala po obrokih? Dobro, moj veseli gostitelj iz Bagdada! Vaša Šeherezada bom, dokler boste želeli. Vi ste prvi kalif, kar sem jih srečal, ki ima resnično orientalski navdih. Kakšna sreča! In bil sem komaj triinštirideseti v vrsti. Ravno sem enhal šteti, ko je prišel vaš dobrodošli poslanec in me povabil na pojedino. Nocoj je bilo toliko verjetnosti, da pridem do postelje, kot jih je, da postanem prihodnji predsednik republike. Kako želite slišati zgodbo mojega življenja, gospod al Rašid: ob vsakem obroku poglavje, ali celotno izdajo pri cigaretah in kavi?«

»Kaže, da te reči ne doživljate prvič, «je smehljaje se rekel Chalmers.

»Pri moji veri, da ne!« je odvrnil gost. » New Yorku je toliko cenenih Harunov al Rašidov, kot je v Bagdadu muh. Več kot dvajsetkrat so me že povabili k polni mizi in hoteli slišati mojo zgodbo. Poskusite dobiti v New Yorku koga, ki vam bo dal kaj zastonj! Radovednost in dobrodelnost hodita z roko v roki. Mnogi ti kupijo le prazno juho in ti stisnejo v roko desetinko dolarja; zelo malo je takih, ki se gredo kalife in te povabijo na pečenko. Toda vsak vrta vate, dokler ne izpraska zadnjega drobca življenjepisa z opombami, dodatki in neobjavljenimi zapiski vred. O, vem, kaj moram storiti, kadar jih vidim prihajati. Trikrat se s čelom dotaknem tal in začnem molitve pred večerjo. Pravim jim, da sem naslednik starega Tommyja Tukkerja, ki je moral, hm . . .«

»Jaz vas ne sprašujem po življenju,« je rekel Chalmers. »Odkrito vam povem, da sem čisto po naključju poslal po tujca, s katerim naj bi večerjal. Zagotavljam vam, da vas ne bom nadlegoval s svojo radovednostjo.«

»Ah, dajte no,« je vzkliknil gost in navdušeno začel srebati juho, »to me čisto nič ne moti. Kadar se prikaže kalif, se spremenim v privlačen orientalski časopis z rdečimi platnicami in obrezanimi listi. Pravzaprav smo mi, ki vedno čakamo v vrsti vajeni teh reči. Vedno se kdo ustavi in hoče vedeti, kaj nas je tako pritisnilo k tlom. Za sendvič in kozarec piva jim povem, da je bila to pijača. Za klobaso z zeljem in kavo jim postrežem z »zgodbo o šestih mesecih v bolnišnici in o izgubljeni službi«. Za pečenko in četrtinko dolarja pa jim povem tragedijo o izgubljenem bogastvu in počasnem propadanju. Toda na takšen sprejem še nisem naletel. Za tole pač nimam naréd primerne zgodbe. Veste kaj, gospod Chalmers, povem vam resnico, če jo hočete poslušati. Teže jo boste verjeli kot pa izmišljene zgodbe.«

Čez eno uro se je arabski gost z zadovoljnim vzdihom naslonil nazaj in Phillips je prinesel cigarete in kavo.

»Ali ste kdaj slišali za Sherrarda Plumerja?« je vprašal gost in se čudno nasmehnil.

»Spominjam se imena,« je rekel Chalmers. »Pred leti je bil že precej slaven slikar, ki je dosti obetal.«

»Pred petimi leti,« je rekel gost. »Potem je šlo z mano navzdol kot zakleto. Jaz sem Sherrard Plumer! Zadnji portret, ki sem ga naslikal, sem prodal za 2000 dolarjev. Po tistem se mi nihče več ni pustil slikati, tudi zastonj ne.«

»Zakaj ne?« Chalmers si ni mogel kaj, da ne bi vprašal.

»Špasno,« je mračno rekel Plumer, »tudi jaz nisem tega nikoli čisto razumel. Nekaj časa mi je šlo kot po maslu. Prišel sem v visoko družbo in naročila so deževala z vseh strani. Časopisi so me imenovali za modernega slikarja. Potem so se začele dogajati čudne reči. Kadarkoli sem dokončal sliko in so jo ljudje prišli gledat, so se potem začeli čudno spogledovati in šepetati med seboj.

Kmalu sem ugotovil, zakaj. V obraz portreta sem vedno znal začrtati skrivni značaj osebe, ki sem jo slikal. Ne vem, kako se mi je to posrečilo — slikal sem tisto, kar sem videl — toda to me je pokopalo. Nekatere stranke so bile strašno ogorčene in niso hotele sprejeti slik. Nekoč sem naslikal portret zelo lepe in ugledne gospe iz visoke družbe. Ko je bila slika končana, si jo je njen mož ogledal s posebnim izrazom na obrazu in naslednji teden je vložil tožbo za ločitev.

Spominjam se nekega uglednega bančnika, ki sem ga slikal. Ko sem v ateljeju obesil sliko na ogled, je prišel neki njegov znanec in si sliko ogledal. »Vraga,« je vzkliknil mož, »ali je res takšen?« »Mislim« sem rekel, »da mu je popolnoma podoben. »Še nikoli nisem opazil tega izraza okoli oči,« je rekel mož. »Mislim, da bom stopil v mesto in rajši vzel svoj denar iz banke,« Res je šel v mesto, toda njegovega denarja ni bilo več in prav tako ne gospoda bančnika.

Ni trajalo dolgo, ko sem izgubil delo. Ljudje nimajo radi, da se njihova skrita zloba kaže v slikah. Smehljajo se in spakujejo, da te prevarajo, a slika tega ne zmore. Nobenega naročila nisem več dobil in tako sem moral vse skupaj opustiti. Nekaj časa sem delal kot risar pri časopisu, potem kot litograf, toda vedno znova sem zašel v podobne težave. Če sem risal po fotografiji, so se na moji risbi poznali izrazi in značilnosti, ki jih ni bilo videti na fotografiji, a ki so bržkone bili v originalu. Stranke so se strašno razburjale, posebno ženske. Službe nisem nikoli dolgo obdržal. In tako sem začel povešati svojo utrujeno glavo v naročje Bakha. In kaj kmalu sem se znašel v vrsti ljudi, ki čakajo na prenočišče. — Te je resnična zgodba prevzela, kalif? Če želite, vam lahko povem tragedijo o izgubljenem bogastvu, toda pri tej moram potočiti solzo ali dve, in bojim se, da je po tej dobri večerji ne bom iztisnil iz sebe.«

»Ne, ne,« je resno rekel Chalmers, »vaša zgodba je zelo zanimiva. Ali so vsi vaši portreti izdajali neke neprijetne lastnosti ali pa so bili med njimi tudi takšni, ki jih ni zaznamovala ostrina vaše prodirnosti?«

»Seveda,« je rekel Plumer. »To so bili predvsem otroci, precej žensk in nekaj moških. Vsi ljudje niso slabi. Kadar so bili dobri, so bile tudi slike dobre. Kot rečeno, ne poskušam vam pojasnjevati, pripovedujem vam le dejstva.«

Na Chalmersovi pisalni mizi je ležala fotografija, ki jo je bil prejel tisti dan po pošti. Čez 10 minut je Plumer že delal skico. Ko je minila ura, je umetnik vstal in se utrujeno pretegnil.

»Končano,« je rekel in zazehal. »Oprostite, da sem se tako dolgo zadržal. Stvar me je pritegnila. Čudovito! Toda strašno sem utrujen. Sinoči nisem nič spal. Mislim, da bom zdaj moral iti, gospodar vernih!«

Chalmers ga je pospremil do vrat in mu tam stisnil v roko nekaj bankovcev.

»O! Vzel jih bom,« je rekel Plumer. »Vse to sodi k propadu. Hvala. In za dobro večerjo. Nocoj bom spal na pernici in sanjal o Bagdadu. Upam, da se zjutraj ne bo izkazalo, da so bile to le sanje. Zbogom, sijajni kalif!«

Chalmers je že spet z velikimi koraki meril preprogo po dolgem in počez. Toda stopil je tako daleč proč od mize, na kateri je ležala risba, kolikor mu je le dovoljevala soba. Dvakrat, trikrat se ji je poskušal približati, a brez uspeha. Lahko je videl sivi in zlati in rjavi lesket barv, toda med njim in sliko se je dvigala stena, ki jo je zgradil njegov strah, in ki mu ni dala, da bi se ji približal. Sedel je in se poskušal pomiriti. Potem je planil pokonci in pozvonil Phillipsu.

»V tej hiši stanuje mlad umetnik,« je rekel. »Neki gospod Reineman. Ali veste, kje?«

»V najvišjem nadstropju. Spredaj, gospod,« je rekel Phillips.

»Stopi gor in ga poprosi, ali bi me hotel za nekaj hipov počastiti s svojo navzočnostjo.«

Reineman je takoj prišel. Chalmers se mu je predstavil.

»Gospod Reineman,« je potem rekel, »na pisalni mizi je majhna pastelna skica. Zelo bi vam bil hvaležen, če bi mi povedali, kaj mislite o njeni umetniški vrednosti.«

Mladi umetnik je stopil k mizi in vzel v roke skico.

Chalmers se je na pol obrnil stran in se naslonil na stol.

»Kako — se — vam zdi?« je vprašal počasi.

»Kot risba,« je rekel umetnik, »je čudovita. To je delo umetnika, pogumno in dovršeno in resnično. Preseneča me; že leta nisem videl tako dobre pastelne slike.«

»Obraz, človek — oseba — original — kaj porečete k temu?«

»Obraz,« je rekel Reineman, »je obraz samega angela z nebes. Ali smem vprašati, kdo . . .«

»Moja žena!« je zavpil Chalmers, planil k presenečenemu umetniku, ga zagrabil za roko in udaril po hrbtu. »Zdaj je na potovanju po Evropi. Vzemite risbo, fant, in mi z nje naslikajte svojo življenjsko sliko. Ceno prepustite meni!«

Žena v očeh optimista

- **Lepa in čednostna žena izžareva najbolj popolno skladnost na svetu. V njej so vrednosti obeh spolov.** La Bruyere
- **Tudi tisto življenje, ki je polno največjih uspehov, je brez smotra, če ne vključuje tudi žene.** O'Neill
- **Dekle je pravljična knjiga, ki je še nismo prebrali.** Francois Mauriac
- **Žene so dejansko varovalke človeškega rodu. Moški so razsipneži, pustolovci in kvartopirci in se morajo zahvaliti prav ženam za svoj obstanek.** Jack London
- **Kadar pišemo o ženah, bi morali svoje pero namakati v barve mavrice, popisan papir pa posušiti s prahom metuljevih kril.** Diderot
- **Žena — to je glasba življenja.** Richard Wagner
- **Žena je tista, ki ne zapusti bolnikove postelje niti takrat, ko sta jo zapustila zdravnik in duhovnik in niti takrat, ko je tudi sama izgubila upanje.** Guearazzi
- **Če sploh obstajajo lepota, ljubezen in dobre lastnosti, potem jih je treba iskati samo pri ženah.** Goethe
- **Žena je umetniško delo narave.** Calfigia
- **Poezija, glasba in cvetje — vse to je zelo lepo. Toda če ne bi bilo žena, vsega tega ne bi znali vrednotiti.** Herder
- **V krepostni ženi sta dve poglavitni vrlini — nežnost in radost. Prvo nam odkrivajo njene oči, drugo pa nam posreduje njena razumna duša.** Coleil

Za dobro voljo

— Papa, saj smem po maturi opraviti vozniški izpit?
— Ne, kar še malo počakaj.
— Saj sem vendar že dovolj star.
— Ti že, samo naš avto še ni.

●

— Ko sem prišel k nudistom, mi je odprla vratarica . . .
— Kako pa veš, da je bila vratarica, saj ni bila oblečena?
— No, vsekakor ni bil vratar . . .

●

Nudisti imajo tudi okrepčevalnico. Gost vznemirjen opazi, da natakarju lica vedno bolj zatekajo in se sočutno pozanima, če ga mogoče bolijo zobje. »Oh, ne,« zamomlja vprašani. Toda kam pa naj sicer spravim napitnino?«

●

Pianist Artur Rubinstein je nekoč menil: »Vsi glasbeniki bi morali imeti hčerke. Sinovi rečejo s prizanesljivim smehljajem: Očka je že fejst fant, pa seveda malce čez les. Hčerke ga razumejo in občudujejo! Nagonsko vedo, da ostane umetnik do konca svojih dni velik otrok.«

●

»No, dragec,« vprašuje mlada ženka po kosilu, »ali ti je golaž teknil?«
»Odlično,« nežno pravi mladi mož, ali je golobičica moja vse konserve sama odprla?«

●

»Kaj pa posedate v veži? Pojdite domov! Ali morda nimate stanovanja?«
»Imam, gospod — hk — stražnik, toda — hk — v njem stanuje ena ženska.«

●

»Ljubica, nič nočem reči zoper tvoje kuharske sposobnosti, toda s to torto ni nekaj v redu.«
»Tako? No, zdaj spet vidim, koliko se ti spoznaš na to. V kuharski knjigi posebej piše, da je odlična.

●

»Ali je res, Lizika, da se hočeš ločiti od svojega moža?«
»Res je.«
»Presenetljivo! Kaj je pravzaprav vzrok?«
»Njegova edina slaba navada: večkrat se ponoči zbudi, tako okoli dveh in hoče iti domov.«

●

On kadi cigaro in se ji ljubeznivo nasmehne:
»Povej, ženka, ali škoduje zavesam, če kadim?«
»Ti si pa res uvideven mož, dragi! Da, dim škoduje zavesam.«
»Dobro,« reče skrbni mož, »potem jih pa takoj snemi!«

●

»Ali ne verjamete, da lahko dva prav tako poceni živita kot eden sam?«
»Ne, ne verjamem niti tega, da lahko en sam poceni živi!«

●

»Ali nisi bil ti včeraj slučajno pijan?«
»Pijan že, pijan, ampak ne slučajno!«

●

Mama: »Pazi se, Janezek, vse bom povedala očetu, kako poreden si bil danes!«
Janez: »Očka ima prav, ko pravi, da ženske ne znajo molčati!«

●

»Špela, ko boš moja, ti ne bo nihče smel skriviti niti lasu na glavi!«
»Joj, ali to pomeni, da ne bom smela hoditi k frizerju?«

1. JANUARJA 1967 ZAČNE VELJATI:

Konvencija o socialnem zavarovanju

ki sta jo sklenili Avstrija in Jugoslavija

Prejšnji teden sta avstrijski veleposlanik v Beogradu Karl Hartl in svetovalec državnega sekretarja za zunanje zadeve Srdja Prica izmenjala ratifikacijske dokumente konvencije o socialnem zavarovanju med Avstrijo in Jugoslavijo. Konvencija bo začela veljati 1. januarja 1967 ter pomeni skupno s sporazumom o zaposlovanju jugoslovanskih delavcev v Avstriji, ki je začel veljati že prej, važno pridobitev za jugoslovanske državljane, kateri prihajajo na delo v Avstrijo.

Sporazum o zaposlovanju ter konvencija o socialnem zavarovanju zagotavljata popolno zaščito jugoslovanskih delavcev, zaposlenih v Avstriji, in sicer tako glede pravic, izvirajočih iz delovnega razmerja, kakor tudi glede pravic, izvirajočih iz socialnega zavarovanja. Jugoslovanski delavci so s tem izenačeni z avstrijskimi, kar se tiče pravic, ki jim pripadajo v času njihove zaposlitve v naši državi; lahko pa bodo izkoristili pravice, pridobljene v avstrijskem zavarovanju, tudi potem, ko se bodo vrnili domov; poleg tega so pravic iz socialnega zavarovanja deležni tudi člani družin.

V ljubljanskem domu sindikatov je bil prejšnji teden sestanek predstavnikov sindikatov in služb za zaposlovanje delavcev Slovenije in Hrvatske ter avstrijske Koroške in Štajerske. Takih izmenjav izkušenj in mnenj je bilo že več ter so mnogo doprinesle k boljšemu urejanju položaja jugoslovanskih delavcev, zaposlenih v Avstriji. Kljub temu pa je ostalo odprtih še precej vprašanj, ki jih bo treba v bodoče rešiti. Na sedanjem posvetovanju so zlasti opozorili, da mora biti zaposlovanje jugoslovanskih delavcev v Avstriji organizirano in načrtno, zato je treba že zdaj začeti s pripravami. Predvsem je treba v sodelovanju med avstrijsko in jugoslovansko službo zaposlovanja ugotoviti, koliko delavcev bodo potrebovali v Avstriji prihodnje leto, kakšnih poklicev naj bodo in kakšne so v tem oziru možnosti v Jugoslaviji, da bi krili potrebe.

Poseben problem predstavljajo tisti jugoslovanski delavci, ki odhajajo na delo v Avstrijo z obmejnimi propustnicami. Na posvetovanju so poudarili potrebo po nadaljnjem neposrednem sodelovanju med pristojnimi ustanovami Avstrije in Jugoslavije.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pestro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.03 Za gospodinjo — 11.10 Ljudske viže — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.00 Opoldanski zvoki — 12.40 Deželna poročila — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Objave — 14.55 Posebej za vas — 16.00 Glasba zate — 16.55 Kulturna poročila — 17.00 Popoldanski koncert — 18.45 Pestro mešano — 18.55 Lokalni šport — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila.

Sobota, 3. 12.: 8.05 Domači vrt — 8.45 Koroška domovinska kronika — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Slepi lev s San Marca, roman — 16.00 Črv vesti — 16.30 Širni pisani svet — 18.00 Kulturni razgledi — 18.25 Kjer pojejo, ostanemo — 19.10 Odmev časa — 20.20 Norec Paramon — 20.45 Koncert dunajskih filharmonikov.

Nedelja, 4. 12.: 8.05 Kmetijska oddaja — 9.05 Favorit popevk — 11.00 Popoldanski koncert iz Salzburga — 12.45 Ogledalo mestnega gledališča — 13.00 Operni koncert — 13.45 Koroška lovska ura — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Križem po svetu, križem skozi čas — 18.05 Koncert ljudskih pesmi — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Morilec ne pije bencina, kriminalka — 21.05 Kandidat, groteska.

Ponedeljek, 5. 12.: 8.15 Dva brez milosti, roman — 8.45 Glasba tujih dežel — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 18.15 Tisk in gospodarstvo — 18.25 Za vas, za vse — 18.35 Aktualnosti za mladino — 20.20 Vsakdanji problemi pod lečo — 20.35 Koroška lovska ura — 21.20 Operetni koncert.

Torek, 6. 12.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Knjige za božično darilo — 15.30 Kdo ne gre rad v domači kraj — 15.45 Iz kulturnega dela v deželi — 18.00 Četrt ure mestne uprave — 18.15 Iz prve roke — 18.25 Co me vprašate — 18.35 Pokrajina in tloznanstvo Avstrije — 19.00 XY ve vse — 20.20 Kakor me hočeš, slušna igra — 21.25 Delphiski Apollon, gledališka knjiga.

Sreda, 7. 12.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Knjige za božično darilo — 15.30 Marija je šla skozi trnjev gozd — 15.45 Iz delavnice za glasbeno vzgojo — 18.00 Moja ljubica ima dve očki — 18.15 Pomoč potrebuje vsak — 18.30 Znanstveni pogovori — 19.00 XY ve vse — 20.00 Svet danes zvečer — 21.00 Poročila.

Četrtek, 8. 12.: 8.05 Glasba za orglje — 9.05 Marija nežna — 11.00 Veseli prazniční zvoki — 13.00 Operni koncert — 13.45 Pesnitve Garharda Glawischniga — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Odvečni praznik — 17.05 Okrogle viže — 18.30 Greh in svoboda — 19.00 Prazniški šport — 19.30 Umetnost dedovanja — 20.20 Pohod čez gore — 21.00 Zveneča alpska dežela.

Petek, 9. 12.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Pogovor o umetnosti — 18.00 Koroški visokošolski tedni — 18.35 Kaj pravi industrija — 19.00 Čudovita flora — 20.20 Vsaka stvar ima dve strani — 21.00 Orkestralni koncert.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.55, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.30 Dobro jutro — 6.15 Z glasbo v dan — 6.40 Jutranja opazovanja — 6.50 Pestro mešano — 7.20 Jutranja gimnastika — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste — 14.50 Objave iz Avstrije — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturne vesti — 17.15 Reporterji med potjo — 18.00 Glasbena oddaja s plošč — 19.20 Kaj slišimo danes zvečer — 21.55 Športni komentar — 22.10 Pregled po svetu.

Sobota, 3. 12.: 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.20 Gospodarstvo za vsakogar — 9.30 Bodite čisto tiho — 13.20 Odmev iz Avstrije — 13.55 Pet minut agrarne politike — 14.40 Tehnični razgledi — 15.20 Šport in glasba — 17.10 Iz parlamenta — 17.35 Za delovno ženo — 19.10 Oddaja zveznega kanclerja — 19.30 Velika šansa — 20.15 Avstrijska hitparada — 21.30 In svet gladuje.

Nedelja, 4. 12.: 8.15 Kaj je novega — 9.30 Operni koncert — 10.00 Tedensko ogledalo domačega tiska — 11.00 Koncert dunajskih filharmonikov — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Dva brez milosti, roman — 15.00 Salzburško adventno petje — 16.00 Temza-Donava — 18.00 Mednarodna radijska univerza — 19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Pot skozi advent — 20.30 Operna glasba.

Ponedeljek, 5. 12.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Za prijatelja oper — 14.35 Zvoki s citer — 16.00 Otroška ura — 17.25 Pogled v literarne revije — 17.40 Ženska oddaja — 19.30 Ob 175-letnici Wolfganga Amadeusa Mozarta — 20.40 Requiem za soli, zbor, orkester in orglje v d-molu.

Torek, 6. 12.: 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Govori športni zdravnik — 13.30 Pomembni orkestri — 15.35 Zabavni zvoki iz Avstrije — 16.00 Esej v našem času — 17.25 Znanje za vse — 17.40 Ob 40-letnici smrti Claude Moneta — 19.30 Poleti z nami — 20.30 Moderne operete — 21.30 O tem lahko govorimo.

Sreda, 7. 12.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Za prijatelja oper — 14.15 Sodobni avstrijski komponisti — 15.45 Otroška ura — 16.00 Z ljubeznijo risano — 17.25 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.40 Domači zdravnik — 19.30 Halo teenagerji — 20.30 Vseh devet.

Četrtek, 8. 12.: 8.05 Venček pisanih melodij — 9.00 Operni koncert — 10.00 Glasbena promenada — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Obrnitev srca — 16.00 Otroška ura — 17.05 Gledališča po svetu — 17.35 To je bila dunajska opera — 19.20 Slavnostni koncert — 20.55 Salve Regina.

Petek, 9. 12.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Dunajsko koncertno ogledalo — 13.30 Za prijatelja oper — 14.15 Sodobni avstrijski komponisti — 16.00 Otroška ura — 17.25 Znanje za vse — 17.45 Šola in dom — 19.30 Kazimir in Karolina, slušna igra — 21.10 Mi in gore.

Slovenske oddaje

Sobota, 3. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 4. 12.: 6.15 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in vošč'mo.

Ponedeljek, 5. 12.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Iz zdravnikove beležnice — Beremo za vas — 18.00 Dober večer našim malim poslušalcem.

Torek, 6. 12.: 14.15 Poročila, objave — Športni mozaik — Kulturna panorama.

Sreda, 7. 12.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 8. 12.: 6.15 Duhovni nagovor — Ti tukaj stanuješ, na Lisni kraljuješ.

Petek, 9. 12.: 14.15 Poročila, objave — Od petka do petka — Iz ljudstva za ljudstvo — Beremo za vas.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 202,4 — 202 m. UKV frekvence 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHZ

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen v nedeljah): 4.30 Dobro jutro — 11.00 Turistični napotki — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočaja vam — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert — 19.05 Glasbene razglednice — 22,10 Plesna glasba.

Sobota, 3. 12.: 8.05 Glasbena matineja — 9.40 Iz albuma skladb za mladino — 10.40 Novost na knjižni polici — 12.10 Igrajo veliki zabavni orkestri — 12.40 Serenada za godala — 14.05 Koncert po željah poslušalcev — 15.30 Slovenske narodne in umetne pesmi — 17.35 Iz filmov in glasbenih revij — 18.50 S knjižnega trga — 20.00 V svetu operetne glasbe — 20.30 Kopitana Barča, radijska igra — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 4. 12.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Kot kraguljčkov cinganje, otroška igra — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tovariši — 12.05 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.00 Športno popoldne — 15.30 Humoreska tedna — 17.30 Zmaj, radijska igra — 20.00 Potujoča glasbena skrinja — 21.00 Interpretacija opernih vlog.

Ponedeljek, 5. 12.: 8.05 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.45 Cicibanov svet — 10.35 Papa Hemingway — 12.10 Slovenski solisti zabavne glasbe — 12.40 Pihalne godbe — 14.05 Jugoslovanska solistična glasba — 14.35 Voščila — 15.30 Pevski zbori — 17.05 Operni koncert — 18.15 Zvočni razgledi — 13.45 Družba in čas — 20.00 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije.

Torek, 6. 12.: 8.05 Glasbena matineja — 9.25 Slovenske narodne — 10.15 Odlomki iz oper — 12.10 Trio Lojzeta Slaka — 12.40 Razpoloženjske in virtuozne skladbe — 14.05 Pet minut za novo pesmico — 15.40 V torek nasvidenje — 17.05 Orkester RTV Ljubljana — 18.15 Iz naših relejnih postaj — 18.50 Na mednarodnih križpotjih — 20.00 Koncert zbora RTV Zagreb — 20.20 Od premiere do premiere.

Sreda, 7. 12.: 8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.45 Prepir v orkestru, glasbena pravljica — 10.45 Človek in zdravje — 11.15 Ljubica pojdi z menoj — 12.10 Zvočne miniature — 12.40 Madame Butterfly — 14.00 Poljudne skladbe Sergeja Prokofjeva — 14.35 Voščila — 15.30 Narodna glasba s Pirenejskega polotoka — 17.05 Mladina sebi in Vam — 18.15 Iz naših študijev — 18.45 Naš razgovor — 20.00 Faust, opera.

Četrtek, 8. 12.: 8.05 Glasbena matineja — 9.25 Samoborske popevke — 10.15 Slovenski pevci v operah nemških in italijanskih skladateljev — 12.10 Ansambel Avsenik in trio Vitala Ahačča — 12.40 Šopek jugoslovanskih skladb — 14.05 S Koroškega v Istro — 15.30 Lahka glasba — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Junaki ruske zgodovine na opernem odru — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Četrtkov večer — 21.00 Večer umetniške besede.

Petek, 9. 12.: 8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 10.15 Pri skladatelju Ferdu Juvancu — 10.35 Papa Hemingway — 12.10 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij — 12.40 Domače pihalne godbe — 14.05 Odskočna deska za mlade glasbenike — 14.35 Voščila — 15.40 Mladinska oddaja — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.15 Vaši priljubljeni orkestri — 18.50 Kulturni globus — 20.00 Solze ljubimca na grobu najdražje — 20.20 Tedenski zunanjepolitični pregled — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

PEČI in štedilnike znamke „Tirolia" v najboljši kvaliteti in največji izbiri

Podjunska trgovska družba

bratje Rutar & Co.

Dobrla vas - Eberndorf

A 9141 tel. (0-42-36) 281

Ta teden vam priporočamo:

Knjige o slavnih osebah

- Karl Bruckner: **ZLATI FARAON**, roman o staroegiptovskih kraljih, 272 str., ilustr., kart. 50 šil.
- Ilka Vaštetova: **ROMAN O PREŠERNU**, življenjska pot največjega slovenskega pesnika, 464 str., pl. 82 šil.
- Karol Bunsch: **OLIMPIJA**, zgodovinski roman iz življenja vladarjev stare Makedonije, 356 str.,ppl. 59 šil.
- Stephen Coulter: **NEPOTEŠLJIVO HREPENENJE**, roman o francoskem pisatelju Guyu de Maupassantu, 328 str., pl. 74 šil.
- Kasimir Edschmid: **SIMON BOLIVAR**, roman o osvoboditelju Južne Amerike, 532 str., pl. 57 šil.
- Hermann Kesten: **CASANOVA**, čudovita življenjska zgodba slavnega pustolovca, 416 str., pl. 105 šil.
- Lion Feuchtwanger: **LAŽNI NERON**, roman o dvojniku krutega rimskega cesarja Nerona, 384 str., ppl. 63 šil.
- Arthur Luther: **DEMON**, roman o velikem ruskem pesniku Mihailu Lermontovu, 452 str., pl. 38 šil
- Anton Slodnjak: **POGINE NAJ PES**, življenjski roman slovenskega pisatelja Frana Levstika, dve knjigi skupaj 1164 str., ppl. 100 šil.
- Rudolf Hagelstange: **IGRAČA BOGOV**, roman o trojanskem princu Parisu, 332 str., kart. 58 šil.
- Zsolt Harsanyi: **GALILEO GALILEI**, roman o slavnem italijanskem znanstveniku, 700 str., ppl. 76 šil.
- Mimi Malenšek: **INKVIZITOR**, roman o Trubarjevem nasprotniku škofu Hrenu, 688 str., polusnje 123 šil.
- Mary Renault: **KRALJ MORA UMRETI**, roman o legendarnem atenskem kralju Tezeju, 336 str., pl. 66 šil.
- Ilka Veštetova: **IZOBČENEC**, roman o slovenskem pisatelju Janezu Trdini, 390 str., ppl. 78 šil.
- Irving Stone: **SLA PO ŽIVLJENJU**, tragična življenjska zgodba slavnega umetnika Vincenta van Gogha, 440 str., polusnje 62 šil.
- Lion Feuchtwanger: **ŠPANSKA BALADA**, roman iz življenja vladarjev stare Španije, 432 str., ppl. 68 šil.
- Aleksej N. Tolstoj: **PETER VELIKI**, roman o ruskem carju Petru I., dve knjigi skupaj 838 str., pl. 76 šil.
- Anna Wambrechtsamer: **DANES GROFje CELJSKI IN NIKDAR VEČ**, zgodovinski roman o celjskih grofih, 603 str., ppl. 65 šil.
- Zsolt Harsanyi: **MADŽARSKA RAPSODIJA**, roman o znanem pianistu in skladatelju Franzu Lisztu, 386 str., ppl. 58 šil.
- Andre Salmon: **STRASTNO ŽIVLJENJE MODIGLIANIJA**, roman o slavnem italijanskem slikarju, 264 str., slik. priloge, ppl. 86 šil
- Franz Werfel: **VERDI**, življenjski roman največjega mojstra operne umetnosti, 450 str., ppl. 105 šil.

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

Knjigarna „Naša knjiga", Wulfengasse

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 3. 12.: 17.03 Za družino — 17.30 Družina Leitner — 18.05 Za prijatelja znamk — 18.40 Nedelja v Evropi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Pojoča in zveneča Avstrija.

Nedelja, 4. 12.: 17.03 Za otroke od pet let naprej — 17.30 Svet mladine — 18.00 Počitnice na otoku vran — 18.30 Šah za vse — 19.00 Ob 175-letnici smrti W. A. Mozarta — 19.30 Aktualni šport — 20.20 Slučaj Gašperja Hauserja — 21.20 Avstrijski portret.

Ponedeljek, 5. 12.: 18.35 Tečaj francoščine — 19.00 Zlati most — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Čuda živalskega sveta — 21.00 Mestni pogovori — 22.30 Plesni tečaj.

Torek, 6. 12.: 18.35 Tečaj angleščine — 19.00 Bolgarski narodni plesi — 19.13 Mathias Wieman pripoveduje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Slučaj Gašper Hauser — 21.45 Tale naš svet.

Sreda, 7. 12.: 11.03 Čuda živalskega sveta — 11.50 Atenske melodije — 17.03 Pavlihove dogodivščine — 17.45 Mala športna abeceda — 19.00 Podobe iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Laž ima kratke noge — 22.15 Kaj pravite k temu.

Četrtek, 8. 12.: 17.03 Po džungli — 19.00 Kaj je nastalo iz Hollywooda — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Slučaj Gašper Hauser — 21.20 In angel je spregovoril.

Petek, 9. 12.: 11.03 Kardinal iz Španije — 18.35 Z nasvetom in dejanjem — 19.00 Konzument — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Časovni ventil — 21.40 Sedem dni časovnih dogajanj — 22.10 Plesni tečaj.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 3. 12.: 17.15 Lutkovna oddaja — 17.35 Kje je, kaj je — 17.50 Reportaža — 18.10 Vsako sobota — 18.25 Obzornik — 18.45 Prešernova podoba — 19.10 Operna scena — 20.00 Dnevnik — 20.30 Ekspedicija, film — 21.00 Ljudje, papige, humoristična oddaja — 21.50 Zabavna glasba.

Nedelja, 4. 12.: 9.10 Naporno potovanje, otroški film — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Tisočkrat zakaj — 11.30 Tomek in pes — 15.00 Tekmujte z nami — 17.35 Telešport — 18.35 Karavana — 19.05 Dialogi — 20.00 Dnevnik — 20.50 Oživele kronike — 21.35 Prebrisano dekle, film.

Ponedeljek, 5. 12.: 10.40 Ruske zgodbe — 16.55 Angleščina — 17.35 Polnokrvni žrebec Vihar, otroški film — 18.25 Obzornik — 18.45 Znanost in tehnika — 19.15 Tedenski športni pregled — 20.00 Dnevnik — 20.30 Lorenzzacio, drama — 22.00 Mali komorni koncert.

Torek, 6. 12.: 18.40 Torkov večer — 19.00 Oddaja o morju — 19.40 Obzornik — 20.00 Gor pa dol — 21.30 Kulturna panorama.

Sreda, 7. 12.: 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 16.55 Glasbeni pouk — 17.40 Tiktak — 18.25 Obzornik — 18.45 Reportaža — 19.05 Od zore do mraka — 20.00 Dnevnik — 20.35 Dež na poti v Ankaran, igra.

Četrtek, 8. 12.: 11.00 Angleščina — 11.30 Glasbeni pouk — 17.40 Združenje radovednežev — 18.25 Obzornik — 19.10 Glasba za vas — 20.00 Dnevnik — 20.30 Aktualni pogovori — 21.15 Zlata lestvica.

Petek, 9. 12.: 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 18.00 Oddaja za otroke — 18.25 Obzornik — 18.45 Glasbeni magazin — 19.30 Čopič in dleto — 20.00 Dnevnik — 20.35 Leta iluzij, madžarski film.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagenfurt - Celovec, Postfach 124.